

MINISTERSTWO RODZINY,
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

DEPARTAMENT RYNKU PRACY

WSPIERANIE
PRZEZ URZĘDY PRACY
ROZWOJU
ZASOBÓW LUDZKICH
ŚRODKAMI
FUNDUSZU PRACY

DANE STATYSTYCZNE
2014-2018

Opracowano w Wydziale Kształcenia Ustawicznego
Departamentu Rynku Pracy

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki
Społecznej, Warszawa 2019

Wydawca:
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy
ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa

Łamanie i druk: ZWP MRPiPS. Zam. 431/19.

W publikacji zaprezentowano wyniki działalności powiatowych urzędów pracy w latach 2014–2018 (a w niektórych przypadkach także od 2009 r.) w zakresie organizowania szkoleń, staży i innych form wsparcia podnoszenia kwalifikacji oraz wdrażania Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Obliczeń dokonano na podstawie Sprawozdania MRPiPS-01 O rynku pracy; głównie Załącznika 4 i 6 oraz MRPiPS-02 O przychodach i wydatkach z Funduszu Pracy.

Publikacja jest adresowana do osób i instytucji zainteresowanych działaniami publicznych służb zatrudnienia w zakresie wspierania podnoszenia kwalifikacji.

SPIS TREŚCI

1. Regulacje prawne	2
2. Środki Funduszu Pracy przeznaczane na szkolenia, staże i przygotowanie zawodowe dorosłych	12
3. Uczestnictwo w szkoleniach finansowanych przez urzędy pracy	16
4. Struktura szkolonych bezrobotnych	18
5. Udział osób przeszkolonych w wybranych grupach klientów urzędów pracy	21
6. Kierunki i skuteczność zatrudnienia po szkoleniu	25
7. Instytucje szkoleniowe realizujące szkolenia dla bezrobotnych i poszukujących pracy	30
8. Uczestnictwo w stażach i przygotowaniu zawodowym dorosłych	32
9. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy	38
10. Uczestnictwo w studiach podyplomowych, egzaminach, wykorzystanie pożyczek szkoleniowych	40
11. Wykorzystanie Krajowego Funduszu Szkoleniowego	41
12. Podsumowanie	47

USŁUGI SZKOLENIOWE

Rodzaje pomocy

Urząd pracy, o ile nie dysponuje ofertą odpowiedniej pracy, może pomóc lepiej dostosować kompetencje klienta do potrzeb pracodawców, oferując tzw. podstawowe usługi szkoleniowe:

- skierowanie na szkolenie w formie kursowej;
- skierowanie na szkolenie z wykorzystaniem bonu szkoleniowego;
- skierowanie na szkolenie na podstawie trójstronnej umowy szkoleniowej;
- finansowanie studiów podyplomowych;
- udzielanie pożyczek na sfinansowanie kosztów szkolenia;
- finansowanie kosztów egzaminów lub uzyskania licencji.

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, art. 40–43 (Dz.U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.)¹;
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie *szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy* (Dz.U., poz. 667).

Osoby uprawnione do uzyskania pomocy

Sfinansowanie ze środków Funduszu Pracy szkoleń, w tym z wykorzystaniem bonu szkoleniowego lub w ramach trójstronnej umowy szkoleniowej, a także studiów podyplomowych, pożyczek szkoleniowych i egzaminów może otrzymać osoba zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy po ujęciu tego rodzaju wsparcia w Indywidualnym Planie Działania (IPD). O sfinansowanie szkolenia lub wsparcia w innej formie doskonalenia zawodowego może ubiegać się osoba:

- 1) bezrobotna (do 30 r.ż. w przypadku szkolenia w ramach bonu szkoleniowego);
- 2) poszukująca pracy i spełniająca jedno z kryteriów:
 - jest w okresie wypowiedzenia stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy,
 - jest zatrudniona u pracodawcy, wobec którego ogłoszono upadłość lub który jest w stanie likwidacji, z wyłączeniem likwidacji w celu prywatyzacji,
 - otrzymuje świadczenie socjalne przysługujące na urlopie górniczym lub górniczy zasiłek socjalny,
 - uczestniczy w zajęciach centrum integracji społecznej lub indywidualnym programie integracji, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej,
 - jest żołnierzem rezerwy,
 - pobiera rentę szkoleniową,
 - pobiera świadczenie szkoleniowe, które jest przyznawane przez pracodawcę na wniosek pracownika i przysługuje po rozwiązaniu stosunku pracy lub stosunku służbowego na czas udziału pracownika w szkoleniach, w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy,

¹ Obecnie publikator: Dz.U. z 2019 r. poz. 1482 z późn. zm.

- podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników jako domownik lub małżonek rolnika, jeśli zamierza podjąć zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą poza rolnictwem,
 - jest cudzoziemcem spełniającym warunki określone w ustawie;
- 3) ma 45 lat lub powyżej i jest pracownikiem lub osobą wykonującą inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą.

1. SZKOLENIA

Zakres pomocy

Szkolenia to pozaszkolne zajęcia mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia. Mają one zwiększyć szansę uczestnika na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

Szkolenie finansowane ze środków Funduszu Pracy odbywa się w formie kursu, realizowanego według planu nauczania obejmującego przeciętnie nie mniej niż 25 godzin zegarowych w tygodniu. Osoba skierowana przez powiatowy urząd pracy może wziąć udział w szkoleniu:

- grupowym kontraktowanym przez urząd pracy zgodnie z potrzebami rynku pracy;
- indywidualnym, wskazanym przez siebie, jeżeli uzasadni jego celowość; w danym roku z Funduszu Pracy można opłacić koszt tego szkolenia do wysokości 3-krotności przeciętnego wynagrodzenia;
- na podstawie bonu szkoleniowego; bon może otrzymać bezrobotny do 30 r.ż; w ramach bonu szkoleniowego starosta finansuje do wysokości 100% przeciętnego wynagrodzenia koszty wybranego przez bezrobotnego szkolenia/szkoleń, badań lekarskich lub psychologicznych oraz – w formie ryczałtu – przejazdu i zakwaterowania;
- w ramach trójstronnych umów szkoleniowych zawieranych przez starostę z pracodawcą i instytucją szkoleniową; w umowie pracodawca zobowiązuje się zatrudnić bezrobotnego po odbytym szkoleniu na okres 6 miesięcy, a instytucja szkoleniowa dostosowuje program kształcenia do potrzeb pracodawcy. Pomoc dla pracodawcy jest udzielana na zasadach pomocy *de minimis*.

Szkolenie może trwać do 6 miesięcy, a w sytuacjach uzasadnionych programem szkolenia w danym zawodzie – nie dłużej niż 12 miesięcy. W przypadku osób bez kwalifikacji zawodowych szkolenie może trwać do 12 miesięcy, a w sytuacjach uzasadnionych programem szkolenia w danym zawodzie – nie dłużej niż 24 miesiące.

Bezrobotnemu uczestnikowi szkolenia przysługuje stypendium szkoleniowe, finansowane z Funduszu Pracy. Wynosi ono 120% kwoty zasiłku dla bezrobotnych miesięcznie, pod warunkiem, że liczba godzin szkolenia obejmuje co najmniej 150 godzin miesięcznie; w przypadku niższego wymiaru godzin szkolenia wysokość stypendium ustalana jest

proporcjonalnie, z tym że stypendium nie może być niższe niż 20% zasiłku dla bezrobotnych.

Bezrobotnemu uprawnionemu w tym samym okresie do stypendium oraz zasiłku przysługuje prawo wyboru świadczenia.

Osoba, która z własnej winy nie ukończy szkolenia, zobowiązana jest do zwrotu kosztów szkolenia oraz zostaje pozbawiona statusu osoby bezrobotnej, chyba że nie ukończyła szkolenia z powodu podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

Bezrobotnemu, który w trakcie szkolenia podjął zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą przysługuje stypendium w wysokości 20% kwoty zasiłku dla osób bezrobotnych, niezależnie od wymiaru godzin szkolenia. Wypłacane jest ono od dnia podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej do dnia zakończenia szkolenia. Stypendium nie przysługuje bezrobotnemu, jeżeli w okresie odbywania szkolenia przysługuje mu z tego tytułu inne stypendium, dieta lub innego rodzaju świadczenie pieniężne w wysokości równej lub wyższej niż stypendium finansowane z Funduszu Pracy.

Przed zakwalifikowaniem na szkolenie kandydat może zostać skierowany na finansowane przez urząd pracy badania psychologiczne i lekarskie, w celu stwierdzenia braku przeciwwskazań do wykonywania pracy w zawodzie, który uzyska w wyniku szkolenia.

Istnieje również możliwość zwrotu całości lub części kosztów przejazdu na szkolenie, w tym kosztów przejazdu środkami komunikacji miejskiej. Z Funduszu Pracy można również sfinansować zwrot kosztów zakwaterowania i żywienia, jeżeli szkolenie odbywa się poza miejscem zamieszkania uczestnika i stosowny zapis został sformułowany w umowie zawartej z instytucją szkoleniową.

Wszystkim uczestnikom szkoleń przysługuje odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków powstałych w związku z odbywaniem szkolenia.

Osoba uczestnicząca w szkoleniu, samotnie wychowująca co najmniej jedno dziecko do 6 r.ż., a w przypadku dziecka niepełnosprawnego – do 18 r.ż., może otrzymać na okres do 6 miesięcy refundację kosztów opieki nad tym dzieckiem w wysokości nie wyższej niż połowa zasiłku dla bezrobotnych (pod warunkiem, że jej przychód nie przekracza minimalnego wynagrodzenia za pracę). Na podobnych zasadach przysługuje refundacja kosztów opieki nad osobą zależną.

2. STUDIA PODYPLOMOWE

Zakres pomocy

Starosta na wniosek bezrobotnego, uprawnionej osoby poszukującej pracy lub pracownika w wieku 45 lat i więcej, może sfinansować do wysokości 100% koszty studiów podyplomowych należne organizatorowi. Z Funduszu Pracy można opłacić koszt studiów podyplomowych do wysokości 3-krotności przeciętnego wynagrodzenia.

Bezrobotnemu, któremu starosta przyznał sfinansowanie kosztów studiów podyplomowych, za okres uczestnictwa w tych studiach zgodnie z ich programem przysługuje stypendium w wysokości 20% zasiłku.

W przypadku podjęcia przez uczestnika studiów podyplomowych zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej w trakcie ich odbywania, nie zawieszają się finansowania tych studiów oraz wypłaty stypendium, do planowanego terminu ich zakończenia. W przypadku przerwania studiów podyplomowych z winy uczestnika, kwota wydatkowana na ich finansowanie podlega zwrotowi.

3. POŻYCZKI NA SZKOLENIA

Zakres pomocy

Starosta na wniosek bezrobotnego, uprawnionej osoby poszukującej pracy lub pracownika w wieku 45 lat i więcej może udzielić pożyczki na sfinansowanie kosztów szkolenia, w celu umożliwienia podjęcia lub utrzymania zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej. Pożyczka nie może przekroczyć 4-krotności przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu podpisania umowy.

Udzielona pożyczka jest nieoprocentowana, a okres jej spłaty nie może przekroczyć 18 miesięcy od ustalonego w umowie dnia zakończenia szkolenia.

W przypadku wykorzystania pożyczki na inne cele niż określone w umowie, a także niepodjęcia lub nieukończenia szkolenia, pożyczka podlega bezzwłocznemu zwrotowi w całości, wraz z odsetkami ustawowymi. Od kwoty pożyczki niespłaconej w terminie nalicza się odsetki ustawowe za opóźnienie.

4. EGZAMINY I LICENCJE

Zakres pomocy

Starosta na wniosek bezrobotnego, uprawnionej osoby poszukującej pracy lub pracownika w wieku 45 lat i więcej może sfinansować koszty egzaminów umożliwiających uzyskanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, określonych uprawnień zawodowych lub tytułów zawodowych oraz koszty uzyskania licencji niezbędnych do wykonywania danego zawodu. Sfinansowanie z Funduszu Pracy kosztu egzaminu lub uzyskania licencji nie może przekroczyć wysokości przeciętnego wynagrodzenia.

Starosta może również sfinansować z Funduszu Pracy w formie zwrotu, koszty przejazdu na egzamin poniesione przez bezrobotnego.

INSTRUMENTY WSPIERAJĄCE PODNOSZENIE KOMPETENCJI

Rodzaje pomocy

Urząd pracy, o ile nie dysponuje ofertą odpowiedniej pracy, może pomóc lepiej dostosować kompetencje lub kwalifikacje klienta do potrzeb pracodawców, oferując bezrobotnym (i wybranym grupom poszukujących pracy) tzw. dodatkowe instrumenty/programy rynku pracy:

1. staż, w tym dla osób w wieku do 30 r.ż. z wykorzystaniem bonu stażowego;
2. przygotowanie zawodowe dorosłych;
3. stypendium na kontynuowanie nauki.

1. STAŻ

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, art. 53 (Dz.U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 20 sierpnia 2009 r. w *sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych* (Dz.U. 2009, Nr 142, poz. 1160).

Osoby uprawnione do uzyskania pomocy

Do odbycia stażu od dn. 27 maja 2014 r. może zostać skierowana każda osoba bezrobotna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy (wcześniej ze stażu mogły skorzystać jedynie osoby bezrobotne pozostające w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy)².

Skierowanie na staż bezrobotny może otrzymać po ujęciu stażu w Indywidualnym Planie Działania (IPD).

Zakres pomocy

Staż oznacza nabywanie umiejętności praktycznych do wykonywania pracy poprzez realizowanie zadań w miejscu pracy, bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Staż odbywa się na podstawie umowy zawartej pomiędzy starostą a pracodawcą, według określonego programu.

Starosta może skierować bezrobotnego do odbycia stażu przez okres 6 miesięcy. Młodzi bezrobotni do 30 r.ż. mogą otrzymać skierowanie na staż przez okres 12 miesięcy.

Bezrobotny do 30 r.ż. może realizować staż także na podstawie otrzymanego bonu stażowego; wówczas sam wybiera pracodawcę, który przyjmie go na 6 miesięczny staż, a po tym okresie zobowiązuje się zatrudnić go na kolejne 6 miesięcy. Bon stanowi gwarancję skierowania na staż i sfinansowania stypendium, ponadto starosta finansuje: koszty przejazdu (w formie ryczałtu) oraz koszty niezbędnych badań lekarskich lub psychologicznych. Pracodawcy, który zatrudni bezrobotnego przez deklarowany okres 6 miesięcy, starosta wypłaca premię w wysokości 1 500 zł. Premia stanowi pomoc udzielaną zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy *de minimis*.

² Do dnia 27 maja 2014 r. mogła zostać skierowana, zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy osoba bezrobotna: do 25 r.ż. lub do 27 r.ż. będąca absolwentem szkoły wyższej; bezrobotna długotrwale albo po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego, albo kobieta, która nie podjęła zatrudnienia po urodzeniu dziecka; powyżej 50 r.ż.; bez kwalifikacji zawodowych; bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego; samotnie wychowująca co najmniej jedno dziecko do 18 r.ż.; która po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęła zatrudnienia; niepełnosprawna.

Stażysta świadczy pracę w pełnym wymiarze czasu pracy zgodnie z programem stażu. Przysługuje mu w tym okresie stypendium w wysokości 120% zasiłku dla bezrobotnych. Stażysta może także ubiegać się o zwrot kosztów dojazdu i niezbędnych badań lekarskich lub psychologicznych, ew. zakwaterowania (o ile spełnia dodatkowe kryteria).

Czas pracy bezrobotnego odbywającego staż nie może przekraczać 8 godzin na dobę i 40 godzin tygodniowo, a bezrobotnego będącego osobą niepełnosprawną ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – 7 godzin na dobę i 35 godzin tygodniowo. Bezrobotny nie może odbywać stażu w niedziele i święta, w systemie pracy zmianowej, w godzinach nadliczbowych i w dni ustawowo wolne od pracy.

Na wniosek bezrobotnego odbywającego staż organizator jest obowiązany do udzielenia dni wolnych w wymiarze 2 dni za każde 30 dni kalendarzowych odbywania stażu. Za dni wolne przysługuje stypendium. Za ostatni miesiąc odbywania stażu organizator jest obowiązany udzielić dni wolnych przed upływem terminu zakończenia stażu.

Do pracodawcy można skierować nie więcej stażystów niż zatrudnia on pracowników w dniu składania wniosku (w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy). U organizatora stażu, który nie jest pracodawcą, staż może odbywać jednocześnie jeden bezrobotny. Przyjmujący na staż wyznacza opiekuna stażysty, który udziela bezrobotnemu wskazówek i pomocy w wypełnianiu powierzonych zadań. Bezrobotny sporządza sprawozdanie z przebiegu stażu zawierające informacje o wykonywanych zadaniach oraz uzyskanych kwalifikacjach lub umiejętnościach zawodowych. Nadzór nad odbywaniem stażu sprawuje powiatowy urząd pracy.

Po zakończeniu stażu bezrobotny otrzymuje:

- 1) kopię programu stażu;
- 2) swoje sprawozdanie i opinię organizatora stażu, z informacją o wykonywanych zadaniach i zdobytych umiejętnościach;
- 3) zaświadczenie o odbyciu stażu wystawione przez starostę.

Bez konsekwencji dla stażysty staż może zostać przerwany, jeśli uczestnik podejmie zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą. Ponadto, na wniosek bezrobotnego, powiatowy urząd pracy może rozwiązać z organizatorem umowę o odbycie stażu, jeśli warunki umowy nie są przestrzegane.

2. PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE DOROSŁYCH

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, art. 53a-m, art. 61a (Dz.U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.)³;
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 kwietnia 2009 r. *w sprawie przygotowania zawodowego dorosłych* (Dz.U. 2014, poz. 497).

³ Od maja 2014 r., skrócony został czas przeznaczony na praktyczną naukę zawodu, ale zasady organizowania przygotowania zawodowego dorosłych nie zmieniły się.

Osoby uprawnione do uzyskania pomocy

Do odbycia przygotowania zawodowego dorosłych może zostać skierowana osoba, która jest zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy, po ujęciu tej formy aktywizacji w Indywidualnym Planie Działania (IPD). O skierowanie może ubiegać się osoba bezrobotna lub uprawniona do szkoleń osoba poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu.

Zakres pomocy

Celem przygotowania zawodowego dorosłych jest uzyskanie przez osoby uprawnione kwalifikacji lub umiejętności zawodowych, potwierdzonych odpowiednimi dokumentami.

Przygotowanie zawodowe dorosłych realizowane jest na podstawie umowy, zawieranej między:

- starostą a pracodawcą lub
- starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową posiadającą wpis do rejestru instytucji szkoleniowych (który prowadzony jest przez właściwy wojewódzki urząd pracy).

Przygotowanie zawodowe dorosłych realizowane jest według programu, który ma na celu kształtowanie umiejętności praktycznych (80% czasu programu) oraz zdobywanie wiedzy teoretycznej, niezbędnej do wykonywania zadań zawodowych. Program przygotowuje pracodawca lub instytucja szkoleniowa we współpracy z pracodawcą. Zajęcia nie mogą przekraczać 8 godzin zegarowych dziennie i 40 godzin zegarowych tygodniowo. Część poświęconą teorii może realizować sam pracodawca, może też udzielić uczestnikowi programu czasu wolnego na doksztalcenie się w instytucji szkoleniowej. W przypadku gdy pracodawca nie może zapewnić warunków do zrealizowania w pełni programu praktycznej nauki zawodu dorosłych, możliwe jest realizowanie części tego programu przez wskazane przez starostę placówki oświatowe, w wymiarze nie przekraczającym 20% czasu programu. Na czas realizacji programu pracodawca wyznacza opiekuna uczestnika.

Bezrobotnemu uczestnikowi przygotowania zawodowego dorosłych przysługuje stypendium w wysokości 120% kwoty zasiłku dla bezrobotnych miesięcznie.

Przygotowanie zawodowe dorosłych realizowane jest w dwóch formach:

- 1) praktyczna nauka zawodu dorosłych, która trwa od 6 do 12 miesięcy⁴, jej program uwzględnia wymagania podstawy programowej kształcenia w zawodzie lub wymagania będące podstawą egzaminu czeladniczego, kończy się egzaminem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe lub egzaminem czeladniczym, zaś opiekun praktycznej nauki zawodu dorosłych musi posiadać kwalifikacje instruktora praktycznej nauki zawodu;
- 2) przyuczenie do pracy dorosłych, które trwa od 3 do 6 miesięcy, jego program uwzględnia wymagania pracodawcy lub standardy kwalifikacji/kompetencji zawodowych dostępne w bazach danych prowadzonych przez ministra właściwego do spraw pracy oraz może uwzględniać wymagania podstawy programowej kształcenia w zawo-

⁴ Do dn. 27 maja 2014 r. okres ten wynosił 12–18 miesięcy.

dzie lub wymagania będące podstawą egzaminu czeladniczego; pozwala opanować część umiejętności wymaganych w zawodzie i kończyć się egzaminem sprawdzającym, przeprowadzonym przez instytucję szkoleniową lub egzaminem potwierdzającym określoną kwalifikację w zawodzie, zaś opiekun przyuczenia do pracy dorosłych musi posiadać co najmniej: wykształcenie średnie, 3-letni staż pracy w nauczanym zawodzie oraz roczne doświadczenie w sprawowaniu funkcji kierownika/opiekuna.

Uczestnik przygotowania zawodowego dorosłych, który z właszej winy przerwał program lub nie przystąpił do egzaminu, na jego zakończenie jest obowiązany do zwrotu kosztów poniesionych przez urząd pracy z Funduszu Pracy. Wyjątek stanowi sytuacja, gdy powodem przerwania programu lub nieprzystąpienia do egzaminu było podjęcie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

Starosta refunduje pracodawcy, z którym zawarł umowę w sprawie przygotowania zawodowego dorosłych, wydatki poniesione na uczestnika, w szczególności na materiały i surowce, eksploatację maszyn i urządzeń, odzież roboczą, posiłki regeneracyjne i inne środki, w wymiarze 2% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za każdy pełny miesiąc realizacji programu.

Pracodawcy przysługuje jednorazowa premia po zakończeniu przygotowania zawodowego dorosłych, jeżeli skierowany przez starostę uczestnik ukończył program i zdał odpowiedni egzamin. Premia przyznawana jest w wysokości 400 zł za każdy pełny miesiąc programu przygotowania zawodowego dorosłych, zrealizowanego dla każdego skierowanego uczestnika. Premia nie przysługuje pracodawcy, z którym umowa w sprawie realizacji przygotowania zawodowego dorosłych została rozwiązana z winy pracodawcy.

Refundacja pracodawcy wydatków poniesionych na uczestnika przygotowania zawodowego dorosłych oraz premia są przyznawane na zasadach pomocy de minimis.

3. STYPENDIUM NA KONTYNUOWANIE NAUKI

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, art. 55 (Dz.U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).

Osoby uprawnione do uzyskania pomocy

Stypendium z tytułu podjęcia dalszej nauki przysługuje bezrobotnemu po ujęciu tej formy pomocy w Indywidualnym Planie Działań (IPD). O stypendium może ubiegać się bezrobotny, który spełnia łącznie kryteria:

- 1) jest bez kwalifikacji zawodowych,
- 2) w okresie 12 miesięcy od dnia zarejestrowania w powiatowym urzędzie pracy podjął dalszą naukę:
 - w szkole ponadgimnazjalnej dla dorosłych, publicznej lub niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej albo
 - w szkole wyższej na studiach niestacjonarnych;

- 3) dysponuje dochodem na osobę w rodzinie w wysokości uprawniającej do uzyskania świadczeń z pomocy społecznej.

Zakres pomocy

Na wniosek bezrobotnego pozostającego w szczególnie trudnej sytuacji materialnej, starosta może przyznać mu stypendium ułatwiające powrót do systemu kształcenia i osiągnięcie kolejnego poziomu kwalifikacji. Stypendium przysługuje w okresie 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia nauki, w wysokości 100% zasiłku dla bezrobotnych miesięcznie. Wypłata stypendium może zostać przedłużona do ukończenia nauki, zgodnie z programem nauczania.

Osobie, która otrzymuje stypendium na kontynuowanie nauki i w trakcie tej nauki podjęła zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą, przysługuje stypendium w wysokości 20% zasiłku od dnia rozpoczęcia pracy. Stypendium nie przysługuje w przypadku przerwania nauki lub przekroczenia dochodu na osobę w rodzinie uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej (do dochodu nie wlicza się kwoty stypendium).

KRAJOWY FUNDUSZ SZKOLENIOWY – KFS

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, art. 69a–69b (Dz.U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.) – przepis obowiązuje od 27 maja 2014 r.

Osoby uprawnione do uzyskania pomocy

Pracodawcy i pośrednio – pracownicy uczestniczący w kształceniu ustawicznym.

Zakres pomocy

Od 27 maja 2014 r. wprowadzony został Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS) mający na celu wsparcie pracodawców w podnoszeniu kwalifikacji lub kompetencji pracowników.

Tworzy go pula środków pochodząca z części składki odprowadzanej przez pracodawców na Fundusz Pracy na wsparcie kształcenia ustawicznego podejmowanego z inicjatywy lub za zgodą pracodawcy. Środki te mogą być przeznaczone na dofinansowanie (na wniosek pracodawcy złożony do powiatowego urzędu pracy) kosztów:

- 1) określania potrzeb szkoleniowych u pracodawcy;
- 2) kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawcy (kursy, studia podyplomowe);
- 3) egzaminów umożliwiających uzyskanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń i innych dokumentów potwierdzających kompetencje;
- 4) badań lekarskich i psychologicznych wymaganych dla podjęcia kształcenia lub pracy w danym zawodzie;
- 5) ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków uczestników projektu szkoleniowego.

Ponadto, środki KFS mogą być przeznaczane na jego promocję, określanie zapotrzebowania na kompetencje i kwalifikacje na rynku pracy, konsultacje i poradnictwo dla pracodawców w zakresie korzystania z KFS oraz badanie efektywności wsparcia udzielonego ze środków KFS. W pierwszych dwóch latach funkcjonowania KFS (2014 r. i 2015 r.) wspierane było kształcenie ustawiczne osób pracujących w wieku powyżej 45 lat; od 2016 r. ograniczenie wiekowe zostało zniesione.

Dofinansowanie kształcenia ustawicznego w danym roku dla jednego uczestnika nie może przekroczyć 3-krotności średniego wynagrodzenia. Pracodawca zatrudniający średniorocznie do 10 osób może otrzymać dofinansowanie w wysokości 100% kosztów kształcenia ustawicznego, pozostali pracodawcy – w wysokości 80% kosztów. Przedsiębiorcom wsparcie jest udzielane na zasadach pomocy *de minimis*.

* * *

**REGULACJE
PRAWNE**

2. ŚRODKI FUNDUSZU PRACY PRZEZNACZANE NA SZKOLENIA, STAŻE I PRZY- GOTOWANIE ZAWODOWE DOROSŁYCH

W 2018 r. wydatki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu wyniosły 5 501,8 mln zł. W ciągu ostatnich 10 lat początkowo inwestycje na aktywizację bezrobotnych i poszukujących pracy w formie usług szkoleniowych (tj. opłacenie instytucji szkoleniowych, studiów podyplomowych, egzaminów) zwiększyły się, zmniejszyły się w 2011 r. oraz od 2015 r. W 2018 r. w porównaniu z 2009 r. zmniejszyły się ponad 4-krotnie.

W 2018 r., w porównaniu z rokiem 2017, wydatki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, jak i na szkolenia zmalały – odpowiednio o 11% i 26%.

W 2018 r. na sfinansowanie z Funduszu Pracy usług szkoleniowych dla bezrobotnych i poszukujących pracy urzędy pracy przeznaczyły 66,9 mln zł. Jest to najniższa kwota w ciągu ostatnich 10 lat.

Tabela 1. Wydatki z Funduszu Pracy w latach 2009–2018 w mln zł*

Rok	Ogółem	Zasiłki i świadczenia	Formy aktywne	Usługa szkoleniowa**	Przygotowanie zawodowe dorosłych***
2009	11 012,0	4 485,3	5 877,3	276,0	0,3
2010	12 376,4	5 014,1	6 745,2	306,9	1,2
2011	8 900,7	4 796,2	3 476,8	83,0	4,2
2012	9 637,1	5 316,7	3 889,7	113,8	2,1
2013	11 325,2	5 958,0	4 633,0	128,0	2,0
2014	11 099,8	5 531,4	5 052,1	135,3	1,8
2015	10 931,1	5 100,1	5 294,3	102,8	1,1
2016	11 052,5	4 582,4	5 770,6	89,9	4,2
2017	10 931,9	4 214,0	6 156,7	90,2	1,0
2018	7 827,2	1 852,4	5 501,8	66,9	0,5

* Na podstawie danych Departamentu Funduszy MRPiPS.

** Do 2009 r. w wydatkach na szkolenia uwzględniano również dodatek szkoleniowy w wysokości 20% zasiłku dla bezrobotnych, później – koszty należne instytucjom szkoleniowym/egzaminującym/ organizatorom studiów podyplomowych i pożyczki szkoleniowe (wyróżniane do 2013 r.).

*** Koszty przygotowania zawodowego dorosłych obejmują: refundację pracodawcy wydatków poniesionych na uczestnika, jednorazową premię przyznaną pracodawcy, należność przysługującą instytucji szkoleniowej, koszty egzaminów kwalifikacyjnych i egzaminów sprawdzających.

Na wsparcie pracodawców środkami Krajowego Funduszu Szkoleniowego wydatkowano w 2018 r. 102 mln zł, co oznacza spadek o 74 mln zł w porównaniu z rokiem poprzednim.

Tabela 2. Wydatki z Funduszu Pracy na usługę szkoleniową wg formy edukacji oraz wydatki KFS w latach 2014–2018, w tys. zł*

Lp.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
1.	Należność dla instytucji szkoleniowych	110 577,8	96 678,2	80 810,8	80 858,3	60 853,7
2.	Koszty studiów podyplomowych	3 971,1	5 723,6	8 653,2	8 917,5	5 771,4
3.	Koszty egzaminów i uzyskania licencji	506,1	386,7	415,6	380,8	282,0
4.	Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS)	20 177,9	154 500,0	182 384,5	176 098,8	102 013,0

* Na podstawie danych Departamentu Funduszy MRPiPS.

Wydatki na stypendia i składki na ubezpieczenie społeczne związane z podnoszeniem kompetencji bezrobotnych wyniosły w 2018 r. 884,4 mln zł. Oznacza to, że kwota ta zmalała w stosunku do 2017 r. o 231,3 mln zł.

**ŚRODKI
FUNDUSZU
PRACY
PRZEZNACZANE
NA SZKOLENIA,
STAŻE I PRZY-
GOTOWANIE
ZAWODOWE
DOROSŁYCH**

**ŚRODKI
FUNDUSZU
PRACY
PRZEZNACZANE
NA SZKOLENIA,
STAŻE I PRZY-
GOTOWANIE
ZAWODOWE
DOROSŁYCH**

Tabela 3. Wydatki z Funduszu Pracy na stypendia i składki na ubezpieczenie społeczne, w latach 2014–2018*

Lp.	Wydatki z FP na stypendia i składki na ubezpieczenie społeczne	2014			2015			2016			2017			2018		
		Kwota ogółem w mln zł	Liczba osób w mln zł	Wydatki na uczestnika w zł	Kwota ogółem w mln zł	Liczba osób w mln zł	Wydatki na uczestnika w zł	Kwota ogółem w mln zł	Liczba osób w mln zł	Wydatki na uczestnika w zł	Kwota ogółem w mln zł	Liczba osób w mln zł	Wydatki na uczestnika w zł	Kwota ogółem w mln zł	Liczba osób w mln zł	Wydatki na uczestnika w zł
1.	Ogółem	1 436,8	1 391,6	4 501,2	1 290,9	286 868	4 499,8	1 115,7	244 020	4 572,1	884,4	196 976	4 489,8	884,4	196 976	4 489,8
2.	za okres szkolenia	75,8	67,7	1 006,4	53,7	55 221	972,5	45,3	49 435	916,4	32,2	38 253	841,1	32,2	38 253	841,1
3.	za okres studiów podyplomowych	2,3	2,1	778,3	2,9	3 004	932,1	2,5	2 909	859,4	2,1	2 139	972,7	2,1	2 139	972,7
4.	za okres stażu	1 350,8	1 316,0	5 526,3	1 228,9	227 714	5 396,2	1 064,3	191 053	5 570,7	848,1	156 339	5 428,1	848,1	156 339	5 428,1
5.	za okres przygotowania zawodowego dorosłych	3,1	2,7	5 921,0	2,7	439	6 150,3	1,7	270	6 296,3	1,0	142	7 056,3	1,0	142	7 056,3
6.	za okres kontynuowania nauki	4,7	2,9	4 809,3	2,7	490	5 306,1	1,9	353	5 382,4	1,0	203	5 135,9	1,0	203	5 135,9

* Na podstawie sprawozdania MRPIPS-02 O przychodach i wydatkach z Funduszu Pracy za grudzień 2018 r.

Wysokość stypendium na uczestnika konkretnej formy aktywizacji zależy od wysokości stypendium ustalonego w przepisach oraz okresu realizacji tej formy. W 2018 r., tak jak w latach poprzednich zdecydowanie najwięcej środków Funduszu Pracy przeznaczono na stypendia stażowe (848,1 mln zł, czyli 95,9%). Jednak, w przeliczeniu na jednego uczestnika nieco kosztowniejsze były stypendia dla uczestników przygotowania zawodowego dorosłych (7 056,3 zł wobec 5 428,1 zł za okres stażu), podobnie, jak to było w latach poprzednich, ze względu na dłuższy okres wypłacania podyktowany programem nauki zawodu.

Ogółem w 2018 r. średnio koszt szkolenia jednego uczestnika w formie opłaty dla instytucji szkoleniowej wynosił 1 590,8 zł. Można szacować, że przeciętnie na szkolenie jednego bezrobotnego, łącznie ze stypendium, urzędy pracy wydały 2 431,9 zł. W stosunku do 2017 r. koszty te zmniejszyły się o 120 zł.

Warto też odnotować, że wydatki na egzaminy i uzyskanie licencji na jednego uczestnika w 2018 r. wzrosły prawie dwukrotnie w porównaniu do 2017 r.

Tabela 4. Przeciętne koszty wybranych form aktywizacji jednego uczestnika w 2017 r. i 2018 r., w zł

Lp.	Przeciętne koszty aktywizacji jednej osoby*	2017			2018		
		Opłata za uczestnika dla instytucji	Stypendium	Wydatki na uczestnika	Opłata za uczestnika dla instytucji	Stypendium	Wydatki na uczestnika
1.	Koszt szkolenia	1 635,6	916,4	2 551,9	1 590,8	841,1	2 431,9
2.	Koszt studiów podyplomowych	3 065,0	859,4	3 924,4	2 698,1	972,7	3 670,8
3.	Koszt egzaminów i uzyskania licencji	414,8	–	414,8	805,7	–	805,7
4.	Koszt kontynuowania nauki	–	5 382,4	5 382,4	–	5 134,98	5 134,98

* Na podstawie danych z tabeli 2 i 3 (szkolenia i studia podyplomowe, koszt kontynuowania nauki) oraz tabeli 2 i 27 (egzaminy).

* * *

**ŚRODKI
FUNDUSZU
PRACY
PRZEZNACZANE
NA SZKOLENIA,
STAŻE I PRZY-
GOTOWANIE
ZAWODOWE
DOROSŁYCH**

3. UCZESTNICTWO W SZKOLENIACH ORGANIZOWA- NYCH PRZEZ URZĘDY PRACY

W 2018 r. rozpoczęło szkolenie z urzędu pracy ponad 38,8 tys. osób bezrobotnych i poszukujących pracy, czyli prawie 11,9 tys. osób mniej niż w roku 2017 (spadek o 23,4%).

Szkolenia ukończyło ponad 38,4 tys. osób, tj. prawie 10,8 tys. osób mniej niż w roku poprzednim (spadek o 21,9%).

W 2018 r. udział procentowy osób przeszkolonych w trybie „indywidualnym” nieznacznie zmniejszył się (o 0,5 pkt procentowego) kosztem udziału procentowego osób uczestniczących w szkoleniach organizowanych w trybie grupowym tj. przeprowadzanych zgodnie z planem szkoleń urzędu pracy.

W 2018 r. szkolenia ukończyło ok. 3,8% bezrobotnych (w rejestrze urzędów pracy w 2018 r. pozostawało 1 007 482 osób bezrobotnych).

Szkolenia w ramach bonu szkoleniowego w 2018 r. ukończyło 3,2 tys. osób bezrobotnych do 30 r.ż. nieznacznie mniej niż w 2017 r. Osoby, które ukończyły szkolenia w ramach bonu szkoleniowego stanowiły ponad 8,2% wszystkich osób rozpoczynających szkolenia.

W 2018 r. zawarto 101 trójstronnych umów szkoleniowych (TUS) na szkolenie ściśle dopasowane do potrzeb pracodawcy (złożono 120 wniosków). W porównaniu z rokiem 2017 – wzrósł odsetek osób, które ukończyły szkolenie w ramach TUS i wyniósł 81% (o 9 punktów procentowych więcej niż rok wcześniej).

W ramach trójstronnej umowy szkoleniowej w 2018 r. rozpoczęło szkolenie 197 osób bezrobotnych, ukończyło tę formę aktywizacji 159 osób. Osoby, które rozpoczęły szkolenie w ramach TUS stanowiły 0,5% wszystkich, którzy rozpoczęli szkolenia.

Tabela 5. Uczestnictwo zarejestrowanych bezrobotnych i poszukujących pracy w szkoleniach organizowanych przez urzędy pracy w latach 2009–2018 w tys. osób*

Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1.	Liczba osób, które rozpoczęły szkolenie	168,3	182,3	53,8	80,7	85,7	79,2	68,4	53,6	50,7	38,8
2.	Liczba osób, które ukończyły szkolenie	163,7	178,5	54,7	79,1	84,2	77,9	66,9	52,0	49,2	38,4
3.	Liczba przeszkolonych bezrobotnych	161,3	177,0	53,8	78,0	83,4	77,2	66,2	51,4	48,7	38,1
4.	Przeszkoleni w trybie grupowym (w tys. i %)	124,8 77,4%	139,6 78,2%	36,5 66,8%	53,3 67,4%	56,3 66,9%	53,1 68,2%	37,9 56,6%	29,0 55,7%	26,9 54,6%	22,3 55,2%
5.	Przeszkoleni w trybie „indywidualnym” (w tys. i %)**	36,4 22,6%	38,9 21,8%	18,2 33,2%	25,7 32,6%	27,9 33,1%	24,8 31,8%	29,0 43,4%	23,0 44,2%	22,3 45,3%	17,2 44,8%
7.	Procent osób przeszkolonych wśród bezrobotnych	9,3%	9,3%	2,8%	3,8%	3,9%	4,0%	4,0%	3,6%	4,1%	3,8%

* Dane za rok 2009 odnoszą się do przeszkolonych bezrobotnych (osób bezrobotnych, które ukończyły szkolenie), a za lata 2010–2018 r. do ogółu przeszkolonych.

** Od 2015 r. do kategorii przeszkolonych w trybie „indywidualnym” zaliczono osoby uczestniczące w szkoleniach; na podstawie wskazania kursu przez bezrobotnego z wybranej oferty rynkowej, w ramach bonu szkoleniowego, trójstronnym umów szkoleniowych, uczestnicząc w szkoleniach częściowo sfinansowanych z Funduszu Pracy oraz poszukujące pracy, które ukończyły szkolenie.

Tabela 6. Bony szkoleniowe i trójstronne umowy szkoleniowe, porównanie 2017 r. i 2018 r.

Instrument	Liczba złożonych wniosków/uczestników rozpoczynających szkolenie		Liczba osób, które ukończyły szkolenie/ liczba zawartych umów		% przyznanych bonów/zawartych umów/uczestników, którzy ukończyli szkolenie w ramach TUS	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Bon szkoleniowy	5 070	3 199	4 534	3 207*	89%	100%
Trójstronna umowa szkoleniowa: umowy	201	120	191	101	95%	53%
uczestnicy	349	197	253	159	72%	81%

* Liczba osób, które ukończyły szkolenie w ramach bonu szkoleniowego jest wyższa niż liczba osób rozpoczynających szkolenie ponieważ szkolenie ponieważ umowy na ich realizację były podpisane rok wcześniej.

**UCZESTNICZTWO
W SZKOLENIACH
ORGANIZOWA-
NYCH PRZEZ
URZĘDY PRACY**

4. STRUKTURA SZKOLONYCH BEZROBOTNYCH

W 2018 r. prawie dwa razy więcej mężczyzn niż kobiet rozpoczęło szkolenie dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy. W porównaniu z rokiem ubiegłym różnica między liczbą procentową mężczyzn a kobiet, które ukończyły szkolenie zmniejszyła się o 7 punktów procentowych na korzyść kobiet i wyniosła 31%.

Przewaga liczebna mężczyzn uczestniczących w szkoleniach nad kobietami utrzymuje się od 2009 r. W porównaniu z 2009 r. wzrosła ponad dwukrotnie.

Tabela 7. Struktura przeszkolonych bezrobotnych według płci, w latach 2009–2018 (przeszkoleni ogółem = 100%)*

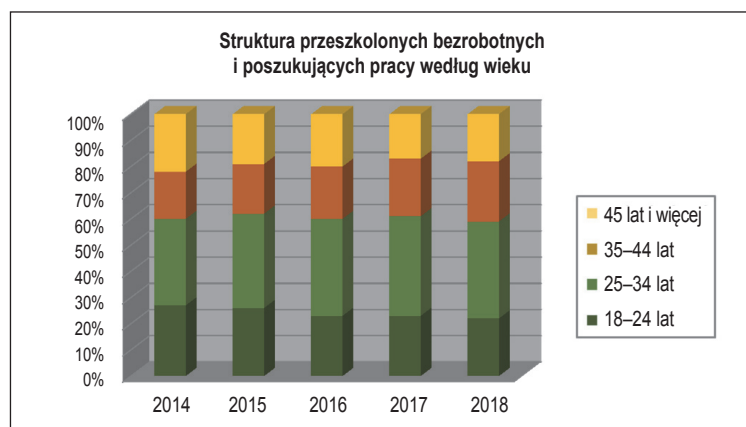
Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1.	Kobiety	43%	44%	40%	39%	38%	37%	34%	32%	31%	35%
2.	Mężczyźni	57%	56%	60%	61%	62%	63%	66%	68%	69%	66%

* Za lata 2016–2018 na podstawie sprawozdań statystycznych MRPiPS-01 O rynku pracy, Załącznik nr 6.

Wśród przeszkolonych w 2018 r. dominowała grupa osób w wieku 25–34 lata, podobnie jak w latach poprzednich. W porównaniu do 2017 r. udział procentowy najmłodszych przeszkolonych w wieku 18–24 lata oraz w wieku 25–34 zmalał o 1 punkt procentowy, kosztem osób w wieku 35–44 oraz 45 lat i więcej.

Tabela 8. Struktura przeszkolonych bezrobotnych i poszukujących pracy według wieku, w latach 2014–2018 (przeszkoleni ogółem = 100%)

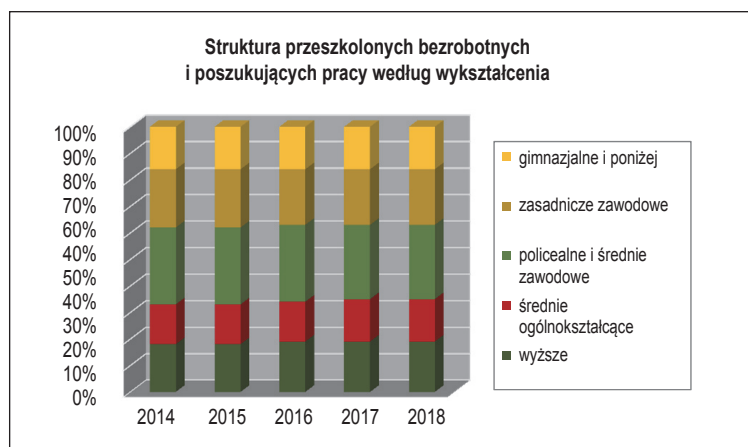
Lp.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
1.	18–24 lata	27%	26%	23%	23%	22%
2.	25–34 lata	33%	36%	37%	38%	37%
3.	35–44 lata	18%	19%	20%	22%	23%
4.	45 lat i więcej	22%	19%	20%	17%	18%

W 2018 r. udział wszystkich grupy przeszkolonych bezrobotnych i poszukujących pracy wyodrębnionych pod kątem posiadanego wykształcenia pozostał na tym samym poziomie, co rok wcześniej. Wśród szkoleń najliczniejszą grupę stanowi grupa osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym i wynosi 28%, najmniej liczną grupę stanowią osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym oraz gimnazjalnym i poniżej – po 16%.

Tabela 9. Struktura przeszkolonych bezrobotnych i poszukujących pracy według wykształcenia, w latach 2014–2018 (przeszkoleni ogółem = 100%)

Lp.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
1.	Wyższe	18%	18%	19%	19%	19%
2.	Średnie ogólnokształcące	15%	15%	15%	16%	16%
3.	Policealne i średnie zawodowe	29%	29%	29%	28%	28%
4.	Zasadnicze zawodowe	22%	22%	21%	21%	21%
5.	Gimnazjalne i poniżej	16%	16%	16%	16%	16%

Na specjalną uwagę zasługują osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. W 2018 r. najliczniejszą grupę osób kończących szkolenia były osoby najmłodsze – do 25 r.ż. Osoby długotrwale bezrobotne stanowią od lat liczną grupę osób kończących szkolenia – w 2018 r. ich udział stanowi 21,6% i, w porównaniu do 2017 r. zmalał o 3 punkty procentowe.

W strukturze osób przeszkolonych znacznie zmalał również, w porównaniu z rokiem ubiegłym udział osób niepełnosprawnych (o 2,5 punktów procentowych).

Osoby po 50 r.ż. stanowią 10,7% i w porównaniu z 2017 r. udział tej grupy przeszkolonych utrzymuje się w zasadzie na tym samym poziomie.

STRUKTURA SZKOLENYCH BEZROBOTNYCH

**STRUKTURA
SZKOLONYCH
BEZROBOTNYCH**

Tabela 10. Wybrane grupy bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w strukturze przeszkolonych bezrobotnych, w latach 2014–2018 (przeszkoleni ogółem = 100%)*

Lp.	Bezrobotni	2014	2015	2016	2017	2018
1.	Do 25/30 r.ż.**	28,8%	49,1%	46,2%	45,7%	44,7%
2.	Długotrwale	40,0%	34,7%	29,8%	24,6%	21,6%
3.	Powyżej 50 r.ż.	15,8%	11,6%	12,4%	10,3%	10,7%
4.	Niepełnosprawni	5,2%	4,0%	3,8%	3,1%	0,6%

* Na podstawie sprawozdań statystycznych MRPiPS-01 *O rynku pracy*, Załącznik nr 6.

** Dane z 2014 r. dotyczą osób do 25 r.ż.

*
* *

5. UDZIAŁ OSÓB PRZESKOŁONYCH W WYBRANYCH GRUPACH KLIENTÓW URZĘDÓW PRACY

W 2018 r. rozpoczęło szkolenie 38 853 osoby bezrobotne i poszukujące pracy; ukończyło je 38 480 osób; szkoleniami objęto 3,8% ogółu zarejestrowanych w urzędach pracy. Udział osób przeszkolonych w stosunku do wszystkich bezrobotnych w 2018 r. w porównaniu do 2017 r. nieznacznie zmalał (o 0,3 pkt procentowego).

Kobiety korzystają ze szkoleń rzadziej niż mężczyźni i ta tendencja utrzymuje się od lat. W 2018 r. szkolenia na podstawie skierowania z urzędu pracy ukończyło 5,8% osób spośród zarejestrowanych mężczyzn, tj. mniej niż w roku ubiegłym (o 0,4 pkt procentowego). Spośród zarejestrowanych kobiet przeszkolonych zostało 2,3% osób, tj. tyle samo, co w roku ubiegłym.

Tabela 11. Wskaźnik przeszkolenia bezrobotnych kobiet i mężczyzn, w latach 2014–2018 (bezrobotni danej kategorii płci = 100%)*

Lp.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	Różnica między rokiem 2017 a 2018
1.	Ogółem	4,0%	4,0%	3,6%	4,1%	3,8%	- 0,3 pkt %
2.	Kobiety	2,9%	2,7%	2,2%	2,3%	2,3%	0 pkt %
3.	Mężczyźni	5,0%	5,6%	5,2%	6,2%	5,8%	- 0,4 pkt %

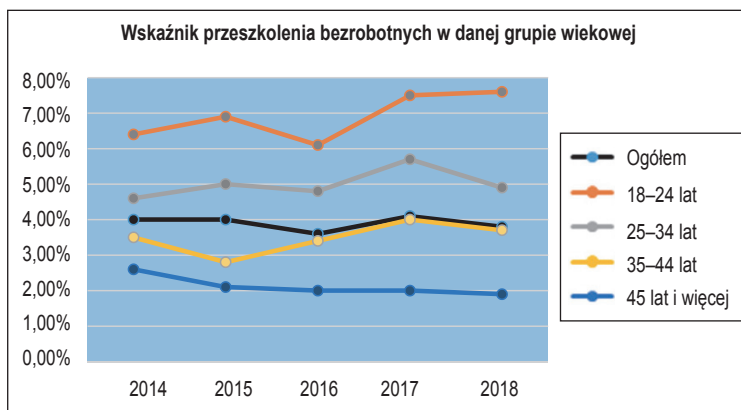
* Na podstawie sprawozdań statystycznych MRPiPS-01 *O rynku pracy*, Załącznik nr 6.

Od lat utrzymuje się prawidłowość: im młodsza grupa wiekowa, tym większy odsetek bezrobotnych z tej grupy bierze udział w szkoleniach. W 2018 r. największy procent osób przeszkolonych odnotowano, podobnie jak rok wcześniej, w grupie najmłodszych bezrobotnych: 7,6% spośród zarejestrowanych osób w wieku 18–24 lata ukończyło szkolenie (w porównaniu z rokiem 2017 wskaźnik ten nieznacznie wzrósł o 0,1 pkt procentowego). Najniższy był udział osób przeszkolonych w grupie wiekowej 45 lat i więcej, podobnie, jak to było w poprzednich latach.

Tabela 12. Udział osób przeszkolonych przez urzędy pracy w danej kategorii wiekowej, w latach 2014–2018 (bezrobotni danej kategorii wieku = 100%)

Lp.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
1.	Ogółem	4,0%	4,0%	3,6%	4,1%	3,8%
2.	18–24 lat	6,4%	6,9%	6,1%	7,5%	7,6%
3.	25–34 lat	4,6%	5,0%	4,8%	5,7%	4,9%
4.	35–44 lat	3,5%	2,8%	3,4%	4,0%	3,7%
5.	45 lat i więcej	2,6%	2,1%	2,0%	2,0%	1,9%

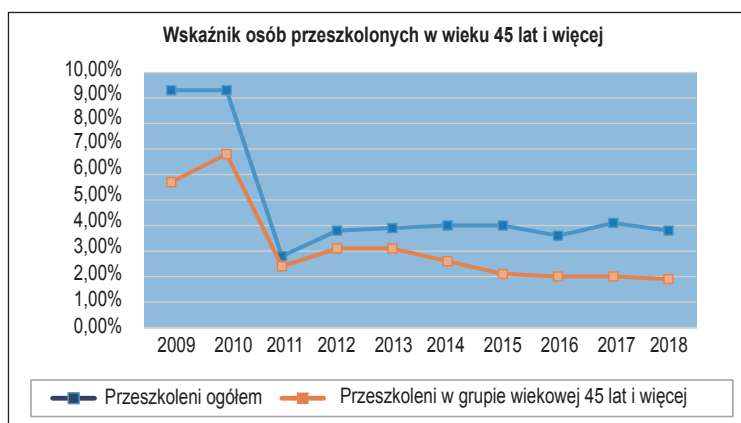
**UDZIAŁ OSÓB
PRZESKOLO-
NYCH
W WYBRANYCH
GRUPACH
KLIENTÓW
URZĘDÓW
PRACY**

Na przestrzeni 10 lat obserwuje się wahanie poziomu udziału w szkoleniach osób w wieku 45 lat i więcej, którzy stanowią najliczniejszą grupę bezrobotnych, w 2018 r. – 35% ogółu bezrobotnych. W 2018 r. szkolenia ukończyło tylko 7 tys. osób spośród zarejestrowanych w tej grupie prawie 356 tys. osób. Należy zauważyć, że udział osób w wieku 45 lat i więcej w szkoleniach utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie co w roku 2017 r. i jest najniższy od 2009 r.

Tabela 13. Udział osób przeszkolonych przez urzędy pracy w grupie wiekowej 45 lat i więcej, w latach 2009–2018 (bezrobotni danej kategorii wieku = 100%)

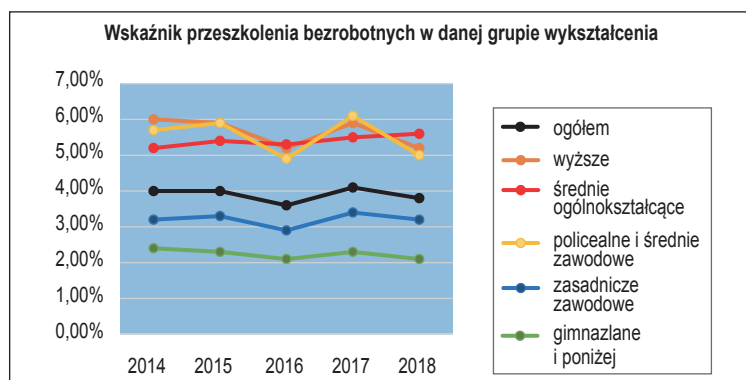
Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1.	Przeszkoleni ogółem	9,3%	9,3%	2,8%	3,8%	3,9%	4,0%	4,0%	3,6%	4,1%	3,8%
2.	Przeszkoleni w grupie wiekowej 45 lat i więcej	5,7%	6,8%	2,4%	3,1%	3,1%	2,6%	2,1%	2,0%	2,0%	1,9%

W 2018 r. wśród bezrobotnych z poszczególnych grup wykształcenia najczęściej kończyły szkolenie osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 5,6% (wzrost o 0,1 pkt procentowego w porównaniu z 2017 r.) oraz wyższym – 5,2% (spadek o 0,7 pkt procentowego). Z kolei, uczestnictwo osób z najniższym wykształceniem (gimnazjalnym i poniżej) wynosi 2,1% i wskaźnik ten nieznacznie zmalał w porównaniu z 2017 r.

Tabela 14. Udział osób przeszkolonych przez urzędy pracy w danej grupie wykształcenia, w latach 2014–2018 (bezrobotni danej kategorii wykształcenia = 100%)

Lp.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
1.	Ogółem	4,0%	4,0%	3,6%	4,1%	3,8%
2.	Wyższe	6,0%	5,9%	5,2%	5,9%	5,2%
3.	Średnie ogólnokształcące	5,2%	5,4%	5,3%	5,5%	5,6%
4.	Policealne i średnie zawodowe	5,7%	5,9%	4,9%	6,1%	5,0%
5.	Zasadnicze zawodowe	3,2%	3,3%	2,9%	3,4%	3,2%
6.	Gimnazjalne i poniżej	2,4%	2,3%	2,1%	2,3%	2,1%

W 2018 r. nastąpił znaczny spadek odsetka przeszkolonych wśród bezrobotnych niepełnosprawnych (o 1,7 pkt procentowego) oraz odsetka długotrwale bezrobotnych (o 0,3% pkt procentowego) w porównaniu z 2017 r. W ciągu ostatnich 5 lat, co roku zmniejsza się udział procentowy osób niepełnosprawnych oraz długotrwale bezrobotnych, które podejmują szkolenie w ramach aktywizacji zawodowej.

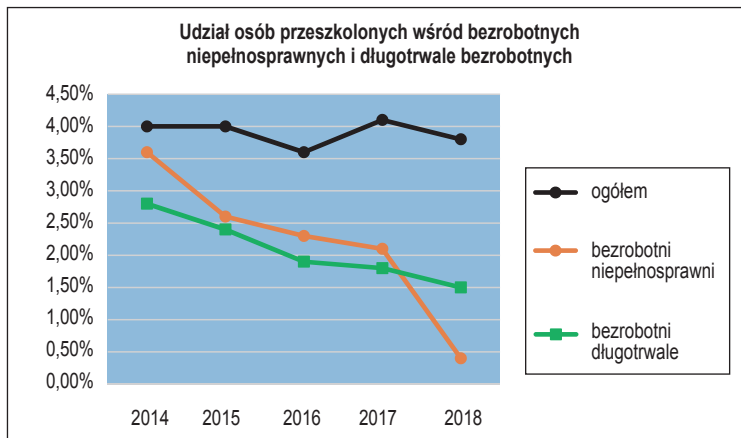
UDZIAŁ OSÓB PRZESKOLOWANYCH W WYBRANYCH GRUPACH KLIENTÓW URZĘDÓW PRACY

**UDZIAŁ OSÓB
PRZESKOŁO-
NYCH
W WYBRANYCH
GRUPACH
KLIENTÓW
URZĘDÓW
PRACY**

Tabela 15. Procent osób przeszkolonych wśród bezrobotnych niepełnosprawnych i długotrwale bezrobotnych, w latach 2014–2018*

Lp.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
1.	Ogółem	4,0%	4,0%	3,6%	4,1%	3,8%
2.	Bezrobotni niepełnosprawni	3,6%	2,6%	2,3%	2,1%	0,4%
3.	Bezrobotni długotrwale	2,8%	2,4%	1,9%	1,8%	1,5%

* Na podstawie sprawozdań statystycznych MRPIPS-01 *O rynku pracy*, Załącznik nr 6.

* * *

6. KIERUNKI I SKUTECZNOŚĆ ZATRUDNIENIA PO SZKOLENIU

W 2018 r. najwięcej uczestników ukończyło szkolenia organizowane przez urzędy pracy w zakresie następujących obszarów:

- 1) usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy) – 9,9 tys. osób (26% uczestników);
- 2) zarządzanie i administrowanie – 4,0 tys. osób (10,6% uczestników);
- 3) technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów) – ok. 1,9 tys. osób (5,1% uczestników);
- 4) usługi fryzjerskie, kosmetyczne – 1,7 tys. osób (4,4% uczestników);
- 5) architektura i budownictwo – ponad 1,4 tys. osób (3,8% uczestników).

Te same obszary co rok wcześniej cieszyły się największym zainteresowaniem.

Tabela 16. Liczba uczestników szkoleń według kierunku kształcenia, w latach 2014–2018

Lp.	Obszary zawodowe szkoleń	2014	2015	2016	2017	2018
1.	Podstawowe programy ogólne (w tym kształcenie umiejętności pisania, czytania i liczenia)	0	12	4	0	1
2.	Rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	2 797	1 603	944	1 203	674
3.	Szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu	85	127	77	74	56
4.	Sztuka, kultura i rzemiosło artystyczne	396	276	221	135	133
5.	Nauki humanistyczne (bez jęz. obcych) i społeczne (w tym: ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, etnologia, geografia)	57	196	154	38	8
6.	Języki obce	708	410	292	187	78
7.	Dziennikarstwo i informacja naukowo-techniczna	16	3	2	5	1
8.	Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	4 195	3 243	1 948	1 239	1 009
9.	Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	3 977	3 619	2 926	1 470	1 162
10.	Zarządzanie i administrowanie	7 324	4 838	3 953	4 714	4 096
11.	Prace sekretarskie i biurowe	1 254	683	545	262	195
12.	Prawo	36	905	1 026	245	628
13.	Nauki o życiu i nauki przyrodnicze (w tym: biologia, zoologia, chemia, fizyka)	11	10	5	4	6
14.	Matematyka i statystyka	0	5	0	2	0
15.	Informatyka i wykorzystanie komputerów	2 850	1 898	1 638	1 706	1 397
16.	Technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów)	3 921	3 805	3 221	2 639	1 994

KIERUNKI I SKUTECZNOŚĆ ZATRUDNIENIA PO SZKOLENIU

Lp.	Obszary zawodowe szkoleń	2014	2015	2016	2017	2018
17.	Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny)	962	755	483	364	157
18.	Architektura i budownictwo	4 156	3 198	2 518	2 027	1 482
19.	Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	579	407	249	222	115
20.	Weterynaria	38	43	28	30	23
21.	Opieka zdrowotna	380	377	334	242	180
22.	Opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat)	1 658	1 127	874	862	681
23.	Ochrona własności i osób	795	582	366	222	152
24.	Ochrona środowiska	95	115	33	19	5
25.	Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	333	307	132	130	61
26.	Usługi gastronomiczne	1 274	925	730	771	416
27.	Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	1 932	2 078	1 868	2 219	1 703
28.	Usługi krawieckie, obuwnicze	466	395	339	291	123
29.	Usługi stolarskie, szklarskie	132	122	44	57	20
30.	Usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy)	15 639	15 793	12 995	12 950	9 996
31.	Pozostałe usługi	4 776	3 730	2 566	2 550	1 743
32.	BHP	42	64	109	125	94
33.	Nauka aktywnego poszukiwania pracy	864	531	201	58	34
34.	Inne obszary szkoleń	16 169	14 776	11 227	12 179	10 057
	Suma	77 917	66 958	52 052	49 241	38 480

W 2018 r. zwiększyła się skuteczność zatrudnienia: 72% uczestników szkoleń podjęło pracę w okresie do 3 miesięcy po ukończonym szkoleniu. Odsetek ten jest najwyższy na przestrzeni ostatnich 5 lat; w porównaniu z 2014 r. odsetek ten wzrósł o 20 punktów procentowych. Tendencja wzrostowa skuteczności zatrudnienia po ukończeniu szkolenia utrzymuje się od 5 lat.

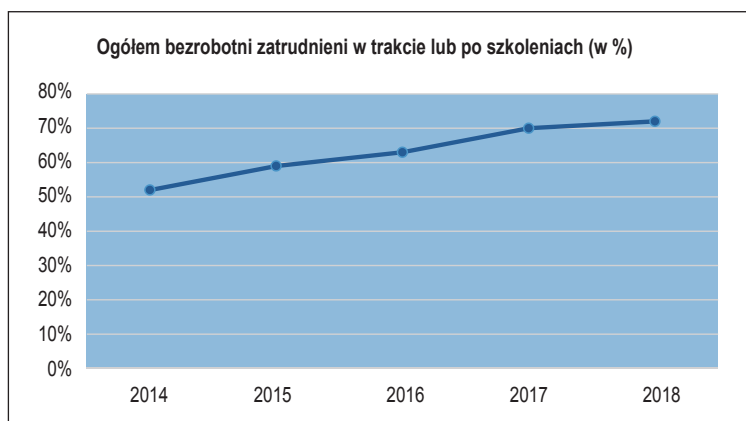
Skuteczność szkoleń grupowych wzrosła w porównaniu do roku 2017 (o 2 punkty procentowe) i jest obecnie prawie na tym samym poziomie co skuteczność szkoleń realizowanych w trybie „indywidualnym”. Ta tendencja utrzymuje się od 2 lat.

Warto również odnotować, iż zatrudnienie podjęło w trakcie szkolenia w ramach bonu szkoleniowego lub w okresie do 3 miesięcy po jego ukończeniu 2 504 osób (78%), o 2 punkty procentowe mniej niż w roku 2017. Natomiast pracę w trakcie szkolenia w ramach trójstronnej umowy szkoleniowej (TUS) lub w okresie do 3 miesięcy po jego ukończeniu podjęło 150 osób (94%), o 4 punkty procentowe więcej niż w ubiegłym roku; tendencja wzrostowa utrzymuje się od 4 lat.

Tabela 17. Wskaźnik zatrudnienia w trakcie trwania szkolenia lub w okresie 3 miesięcy po jego ukończeniu, w latach 2014–2018

Lp.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
1.	Ogółem bezrobotni zatrudnieni w trakcie lub po szkoleniach	52%	59%	63%	70%	72%
2.	Zatrudnieni po szkoleniach grupowych	51%	56%	61%	70%	72%
3.	Zatrudnieni po szkoleniach wskazanych przez bezrobotnego	53%	63%	63%	69%	71%
4.	Zatrudnieni po szkoleniu w ramach bonu szkoleniowego*	x	71%	77%	80%	78%
5.	Zatrudnieni po szkoleniu w ramach TUS*	x	79%	87%	90%	94%
6.	Zatrudnieni bezrobotni niepełnosprawni	41%	48%	50%	16%	17%
	w tym osoby pobierające rentę szkoleniową	5%	5%	10%	5%	6%

* Szkolenia w ramach bonu szkoleniowego oraz szkolenia w ramach trójstronnych umów szkoleniowych wprowadziła znowelizowana ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w dn. 27.05.2014 r.

Wśród obszarów szkoleń cieszących się największym zainteresowaniem zorganizowanych w 2018 r. najwyższy wskaźnik zatrudnienia w trakcie lub w okresie 3 miesięcy po odbytych szkoleniach miało, podobnie jak rok wcześniej – szkolenie z obszaru: Zarządzanie i administrowanie (98% zatrudnionych na 4 096 przeszkolonych).

Wśród szkoleń cieszących się największym zainteresowaniem skuteczność zatrudnienia niższą niż przeciętna (czyli mniejszą niż 72%) miały szkolenia w zakresie:

- 1) architektura i budownictwo – 69% zatrudnionych na 1 488 przeszkolonych;
- 2) usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy) – 64% zatrudnionych na 9 996 przeszkolonych;

KIERUNKI I SKUTECZNOŚĆ ZATRUDNIENIA PO SZKOLENIU

KIERUNKI I SKUTECZNOŚĆ ZATRUDNIENIA PO SZKOLENIU

- 3) technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa pojazdów) – 62% zatrudnionych na 1 994 przeszkolonych;
- 4) rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna – 61% zatrudnionych na 1 162 przeszkolonych,
- 5) informatyka i wykorzystanie komputerów – 53% zatrudnionych na 1 397 przeszkolonych.

Warto też odnotować, że jest tylko kilka obszarów szkoleń, w których zatrudnienie uczestników w trakcie trwania szkolenia lub w okresie 3 miesięcy po jego ukończeniu wynosi mniej niż 50%.

Tabela 18. Wskaźnik zatrudnienia w okresie do 3 miesięcy po odbytym szkoleniu w latach 2014–2018, wg obszaru kształcenia (w %)

Lp.	Obszary zawodowe szkoleń	Procent zatrudnionych w trakcie lub po szkoleniu				
		2014	2015	2016	2017	2018
1.	Podstawowe programy ogólne (w tym kształcenie umiejętności pisania, czytania i liczenia)	0	100	25	nd	nd
2.	Rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	69	82	87	94	94
3.	Szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu	82	68	64	72	73
4.	Sztuka, kultura i rzemiosło artystyczne	32	42	43	61	52
5.	Nauki humanistyczne (bez jęz. obcych) i społeczne (w tym: ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, etnologia, geografia)	49	74	91	68	75
6.	Języki obce	40	48	56	54	67
7.	Dziennikarstwo i informacja naukowo-techniczna	88	100	0	80	100
8.	Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	36	33	35	46	46
9.	Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	50	53	61	61	61
10.	Zarządzanie i administrowanie	89	89	94	96	98
11.	Prace sekretarskie i biurowe	45	40	48	55	39
12.	Prawo	72	95	99	97	98
13.	Nauki o życiu i nauki przyrodnicze (w tym: biologia, zoologia, chemia, fizyka)	45	100	100	100	83
14.	Matematyka i statystyka	0	100	0	50	nd
15.	Informatyka i wykorzystanie komputerów	35	47	48	58	53
16.	Technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa pojazdów)	46	57	58	63	62

Lp.	Obszary zawodowe szkoleń	Procent zatrudnionych w trakcie lub po szkoleniu				
		2014	2015	2016	2017	2018
17.	Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym przemysł spożywczy, lekki, chemiczny)	56	65	67	62	58
18.	Architektura i budownictwo	49	54	59	64	69
19.	Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	59	67	79	85	82
20.	Weterynaria	55	53	64	83	87
21.	Opieka zdrowotna	67	58	60	68	82
22.	Opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat)	40	45	42	59	69
23.	Ochrona własności i osób	38	54	60	72	71
24.	Ochrona środowiska	78	68	54	58	100
25.	Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	46	61	50	59	72
26.	Usługi gastronomiczne	44	47	40	52	52
27.	Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	40	56	62	65	65
28.	Usługi krawieckie, obuwnicze	51	57	57	62	63
29.	Usługi stolarskie, szklarskie	63	78	50	79	60
30.	Usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy)	43	54	59	63	64
31.	Pozostałe usługi	53	62	61	63	70
32.	BHP	55	78	98	95	93
33.	Nauka aktywnego poszukiwania pracy	28	42	43	74	32
34.	Inne obszary szkoleń	56	62	67	75	79

* * *

KIERUNKI I SKUTECZNOŚĆ ZATRUDNIENIA PO SZKOLENIU

7. INSTYTUCJE SZKOLENIOWE REALIZUJĄCE SZKOLENIA DLA BEZRO- BOTNYCH I POSZUKUJĄ- CYCH PRACY

W 2018 r. urzędy pracy zleciły realizację szkoleń dla bezrobotnych i poszukujących pracy 6 067 instytucjom działającym na wolnym rynku usług szkoleniowych. Realizatorów szkoleń było znacznie mniej niż w roku 2017 r. – spadek o 1 575 instytucji (20%).

W 2018 r., podobnie jak rok wcześniej, szkolenia kontraktowane przez urzędy pracy realizowane były najczęściej przez osoby fizyczne, stowarzyszenia, fundacje, spółki oraz osoby prawne, w tym Zakłady Doskonalenia Zawodowego. Do tych instytucji skierowano też najwyższą liczbę bezrobotnych.

Od lat w realizacji szkoleń dla bezrobotnych niewielki udział biorą placówki naukowe, naukowo-badawcze i ośrodki badawczo-rozwojowe (OBR), szkoły wyższe/kolegia oraz szkoły średnie/policealne.

Tabela 19. Instytucje realizujące szkolenia na podstawie kontraktów z urzędami pracy, w latach 2014–2018

Lp.	Rodzaj instytucji szkoleniowej	Liczba instytucji				
		2014	2015	2016	2017	2018
1.	Ogółem	8 100	8 849	7 848	7 642	6 067
2.	Placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego	471	797	766	703	552
3.	Szkoła średnia lub policealna	21	18	19	10	6
4.	Szkoła wyższa/kolegium	40	39	31	21	17
5.	Placówka naukowa, naukowo-badawcza lub OBR	23	29	33	29	25
6.	Ośrodek dokształcania, doskonalenia zawodowego uprawniony do kształcenia młodocianych pracowników	521	736	689	661	533
7.	Stowarzyszenie, fundacja, spółka oraz osoba prawna, w tym Zakład Doskonalenia Zawodowego	973	1 194	998	907	742
8.	Osoba fizyczna	1 892	2 530	2 269	2 400	1 946
9.	Zakład pracy	43	29	23	21	9
10.	Inna forma/brak danych	4 111	3 477	3 020	2 890	2 237

Tabela 20. Liczba uczestników szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy, wg kategorii instytucji szkoleniowych, w latach 2014–2018

Lp.	Rodzaj instytucji szkoleniowej	Liczba uczestników				
		2014	2015	2016	2017	2018
1.	Ogółem	77 524	66 958	52 052	49 236	38 479
2.	Placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego	5 240	6 023	5 521	5 057	4 304
3.	Szkoła średnia lub policealna	266	101	72	23	42
4.	Szkoła wyższa/ kolegium	152	160	109	47	61
5.	Placówka naukowa, naukowo-badawcza lub OBR	197	131	101	132	69
6.	Ośrodek dokształcania, doskonalenia zawodowego uprawniony do kształcenia młodocianych pracowników	7 975	7 421	6 009	6 238	4 756
7.	Stowarzyszenie, fundacja, spółka oraz osoba prawna, w tym Zakład Doskonalenia Zawodowego	13 551	13 642	9 887	9 332	6 585
8.	Osoba fizyczna	14 712	15 646	12 594	12 961	11 175
9.	Zakład pracy	74	70	35	27	11
10.	Inna forma/brak danych	35 348	23 764	17 724	15 417	11 476

W 2018 r. najczęściej urzędy pracy kierowały osoby bezrobotne na krótkie szkolenia trwające do 30 godzin (41% skierowań). Ponad 26% skierowanych uczestniczyło w szkoleniach dłuższych, w wymiarze 31–80 godzin, a ponad 19% osób szkoliło się na zajęciach obejmujących 151–300 godzin.

Tabela 21. Liczba uczestników i czas trwania szkoleń dla bezrobotnych i poszukujących pracy, w latach 2014–2018

Wyszczególnienie	Liczba uczestników				
	2014	2015	2016	2017	2018
Razem	77 524	66 958	52 052	49 241	38 480
do 30 godzin	13 344	20 846	16 321	18 027	15 615
od 31 godzin do 80 godzin	23 618	16 959	13 347	12 527	10 134
od 81 godzin do 150 godzin	19 021	12 514	8 970	7 522	5 604
od 151 godzin do 300 godzin	18 902	16 639	13 414	11 165	7 127

*
* *

**INSTYTUCJE
SZKOLENIOWE
REALIZUJĄCE
SZKOLENIA
DLA BEZRO-
BOTNYCH
I POSZUKUJĄ-
CYCH PRACY**

8. UCZESTNICTWO W STAŻACH I PRZYGOTO- WANIU ZAWODOWYM DOROSŁYCH

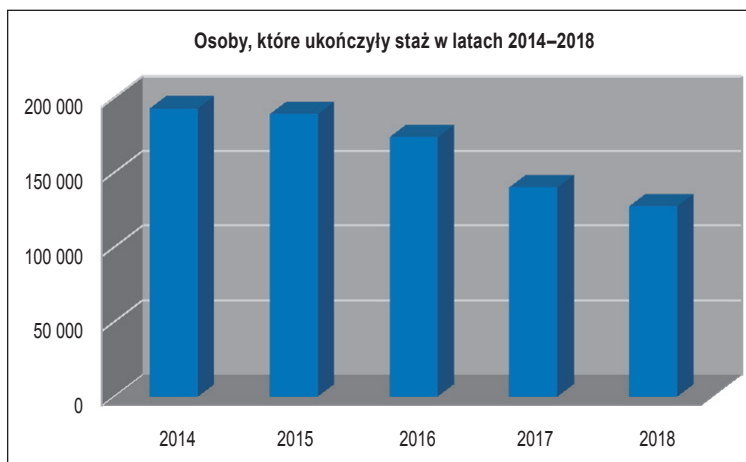
Liczba osób, które rozpoczęły staż znacznie zmniejszyła się w porównaniu do roku 2017 (o 29%) z 165 070 osób bezrobotnych w 2017 r. do 116 405 osób bezrobotnych w 2018 r., co stanowiło 11,5% zarejestrowanych bezrobotnych. W 2018 r. staż ukończyło ponad 126 tys. bezrobotnych z czego 50 tys. stanowiły osoby do 25 r.ż., tj. 40,6% uprawnionych do tej formy aktywizacji z tej grupy wiekowej. Należy zauważyć, że w stosunku do 2017 r. liczba osób, które ukończyły staż zmniejszyła się o 9,6%, ale wzrósł udział procentowy młodych osób w stażu w stosunku do liczby uprawnionych (o 5,1%) w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Program przygotowania zawodowego dorosłych (PZD) rozpoczęło 51 osób. Program zakończyło 86 osób (w 2017 r. – 173), w tym 82 osoby ukończyły praktyczną naukę zawodu, a 4 – przyuczenie do pracy. Zatem w 2018 r. przygotowanie zawodowe dorosłych ukończyło dwa razy mniej bezrobotnych niż w 2017 r.

Tabela 22. Uczestnicy stażu i przygotowania zawodowego dorosłych, w latach 2014–2018*

Lp.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
1.	Osoby, które rozpoczęły staż	221 579	214 193	178 973	165 070	116 405
2.	Osoby, które ukończyły staż, w tym:	193 001	189 065	173 688	140 121	126 642
3.	bezrobotni do 25 r.ż.	100 696	88 754	69 175	54 513	50 319
4.	Procent bezrobotnych do 25 r.ż., którzy ukończyli staż w stosunku do zarejestrowanych w tej grupie wiekowej	30%	34%	34%	35,5%	40,6%
5.	Bezrobotni, którzy rozpoczęli przygotowanie zawodowe dorosłych	162	354	242	149	51
6.	Bezrobotni, którzy ukończyli przygotowanie zawodowe dorosłych, w tym:	285	205	246	173	86
7.	praktyczną naukę zawodu	227	104	158	140	82
8.	przyuczenie do pracy	58	101	88	33	4

* Liczba uczestników stażu, w tym osób do 25 r.ż. oraz liczba uczestników przygotowania zawodowego dorosłych – na podstawie Załącznika nr 6 do sprawozdania MRPIPS-01 *O rynku pracy*, pozostałe dane na podstawie Załącznika nr 4 do ww. sprawozdania.

W 2018 r. najwięcej uczestników ukończyło staż w zakresie:

- 1) prace sekretarskie i biurowe – 27,7 tys. osób;
- 2) sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami – 10,7 tys. osób.

W 2018 r. zmalał udział uczestników w obszarze cieszącym się największym zainteresowaniem – prace sekretarskie i biurowe (o 2 punkty procentowe). Inne obszary staży, często wybierane przez osoby bezrobotne w 2018 r. to: sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami; usługi gastronomiczne; rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna; usługi fryzjerskie, kosmetyczne.

Tabela 23. Liczba bezrobotnych (w tys. osób), którzy ukończyli staż wg obszarów zawodowych cieszącym się największym zainteresowaniem, w latach 2017–2018

Lp.	Obszar zawodowy stażu	2017	2018
1.	Prace sekretarskie i biurowe	29,7	27,7
2.	Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	12,9	10,7
3.	Usługi gastronomiczne	5,0	4,6
4.	Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	3,2	4,0
5.	Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	3,2	3,5

W 2018 r. najwięcej uczestników ukończyło przygotowanie zawodowe dorosłych w zakresie:

- 1) technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów) – 13 osób;
- 2) architektura i budownictwo – 12 osób;
- 3) usługi gastronomiczne – 11 osób;
- 4) usługi fryzjerskie, kosmetyczne – 10 osób.

**UCZESTNICTWO
W STAŻACH
I PRZYGOTO-
WANIU
ZAWODOWYM
DOROSŁYCH**

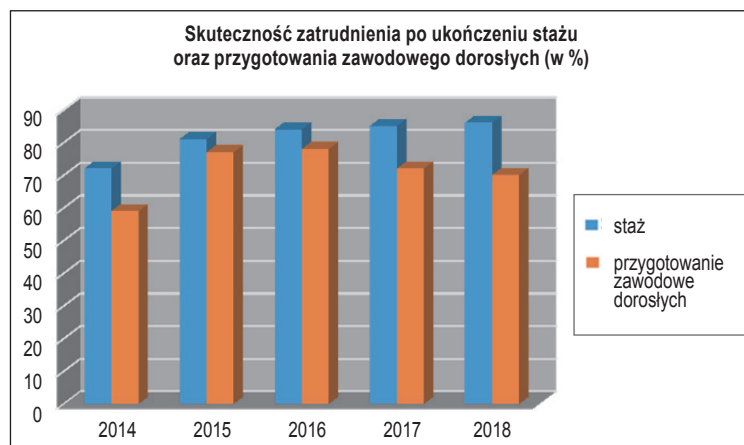
UCZESTNICTWO W STAŻACH I PRZYGOTO- WANIU ZAWODOWYM DOROSŁYCH

Powyższe dane tylko częściowo obrazują kierunek, w jakim kształcili się bezrobotni w ramach przygotowania zawodowego dorosłych, ponieważ prawie 1/3 uczestników tej formy aktywizacji zawodowej została przypisana do kategorii „inny obszar zawodowy”.

W 2018 r. skuteczność zatrudnienia po odbyciu stażu wynosiła 86%, natomiast skuteczność zatrudnienia po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych – 70%, co oznacza wzrost odpowiednio o 1 punkt procentowy w przypadku stażu oraz spadek o 2 punkty procentowe w przypadku PZD w porównaniu z rokiem poprzednim. Warto odnotować, że skuteczność tych instrumentów wyraźnie poprawia się: w okresie ostatnich 5 lat skuteczność staży wzrosła o 14 punktów procentowych, a przygotowania zawodowego dorosłych o 11 punktów procentowych.

Tabela 24. Wskaźnik zatrudnienia w okresie do 3 miesięcy po odbyciu stażu oraz przygotowaniu zawodowym dorosłych, w latach 2014–2018 (w %)

Lp.	Forma aktywizacji	Procent zatrudnionych po aktywizacji				
		2014	2015	2016	2017	2018
1.	Staż	72	81	84	85	86
2.	Przygotowanie zawodowe dorosłych	59	77	78	72	70

W 2018 r. spośród staży w zawodach cieszącym się największym zainteresowaniem, zdecydowanie największą skutecznością zatrudnienia wyróżniały się staże z obszaru:

- 1) Technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów – ok. 92%, tj. na 2 236 absolwentów stażu pracę podjęło 2 054 osób;
- 2) Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna – 91%, tj. na 4 031 absolwentów stażu pracę podjęło 3 675 osób,

- 3) Opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat) – 91% tj. na 3 008 absolwentów stażu pracę podjęło 2 744 osób;
- 4) Architektura i budownictwo – 90%, tj. na 3 450 absolwentów stażu pracę podjęło 3 116 osób;
- 5) Usługi fryzjerskie, kosmetyczne – 88% tj. na 3 584 absolwentów stażu pracę podjęło 3 169 osób;
- 6) Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami – 87%, tj. na 10 743 absolwentów stażu pracę podjęło 9 396 osób;
- 7) Usługi gastronomiczne – ponad 87%, tj. na 4 643 absolwentów stażu pracę podjęło 4 064 osób;
- 8) prace sekretarskie i biurowe – 81%, tj. na 27 766 absolwentów stażu pracę podjęło 22 609 osób.

Praktycznie nie ma obszaru zawodowego, w którym co najmniej połowa absolwentów stażu nie znalazłaby zatrudnienia.

Z kolei, do najbardziej skutecznych staży w obszarach, które nie cieszyły się największym zainteresowaniem należy zaliczyć:

- 1) Usługi stolarskie, szklarskie – 92%, tj. na 886 absolwentów stażu pracę podjęło 816 osób;
- 2) Opieka zdrowotna – ok. 91%, tj. na 1 899 absolwentów stażu pracę podjęło 1 742 osób;
- 3) Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny) – ok. 90%, tj. na 688 absolwentów stażu pracę podjęło 617 osób;
- 4) Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo – ponad 88%, tj. na 751 absolwentów stażu pracę podjęło 666;
- 5) Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja – ok. 87%, tj. na 754 absolwentów stażu pracę podjęło 655 osób;
- 6) Szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu – ok. 87%, tj. na 720 absolwentów stażu pracę podjęło 626 osób.

Należy zauważyć, że w przypadku staży nie występuje tak duża rozbieżność w skuteczności zatrudnienia w odniesieniu do tematyki/obszaru realizacji programu, jak w przypadku szkoleń.

W 2018 r. staż z wykorzystaniem bonu stażowego ukończyło 848 bezrobotnych w wieku do 30 r.ż. Pracę podjęło w trakcie stażu lub do 3 miesięcy po jego ukończeniu 806 posiadaczy bonu (95%).

UCZESTNICTWO W STAŻACH I PRZYGOTO- WANIU ZAWODOWYM DOROSŁYCH

Tabela 25. Obszary zawodowe, w których bezrobotni zakończyli program stażu lub przygotowania zawodowego dorosłych w 2018 r. i uzyskali zatrudnienie.

Lp.	Wyszczególnienie	Absolwenci stażu	Osoby, które podjęły pracę po stażu	% zatrudnionych po stażu	Absolwenci przygotowania zawodowego dorosłych	Osoby, które podjęły pracę po przygotowaniu zawodowym dorosłym
	Ogółem osoby uczestniczące w programie	126 642	109 019	86%	86	60
1.	Szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu	720	626	87%	0	nd
2.	Sztuka, kultura, rzemiosło artystyczne	495	426	86%	0	nd
3.	Nauki humanistyczne (bez języków obcych) i społeczne (w tym: ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, etnologia, geografia)	165	147	89%	0	nd
4.	Języki obce	37	35	94%	0	nd
5.	Dziennikarstwo i informacja naukowo-techniczna	117	100	85%	0	nd
6.	Spzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	10 743	9 396	87%	0	nd
7.	Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	4 031	3 675	91%	0	nd
8.	Zarządzanie i administrowanie	686	586	85%	0	nd
9.	Prace sekretarskie i biurowe	27 766	22 609	81%	0	nd
10.	Prawo	446	391	87%	0	nd
11.	Nauki o życiu i nauki przyrodnicze (w tym: biologia, zoologia, chemia, fizyka)	124	114	92%	0	nd
12.	Matematyka i statystyka	28	25	89%	0	nd
13.	Informatyka i wykorzystanie komputerów	1 146	991	86%	0	nd
14.	Technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów)	2 236	2 054	92%	13	11

Lp.	Wyszczególnienie	Absolwenci stazu	Osoby, które podjęły pracę po stazu	% zatrudnionych po stazu	Absolwenci przygotowania zawodowego dorosłych	Osoby, które podjęły pracę po przygotowaniu zawodowym dorosłych
15.	Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny)	688	617	90%	0	nd
16.	Architektura i budownictwo	3 450	3 116	90%	12	8
17.	Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	751	666	88%	0	nd
18.	Weterynaria	437	411	94%	0	nd
19.	Opieka zdrowotna	1 899	1 742	91%	0	nd
20.	Opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat)	3 008	2 744	91%	0	nd
21.	Ochrona własności i osób	32	32	100%	0	nd
22.	Ochrona środowiska	228	199	87%	0	nd
23.	Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	754	655	87%	0	nd
24.	Usługi gastronomiczne	4 643	4 064	87%	11	8
25.	Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	3 584	3 169	88%	10	5
26.	Usługi krawieckie, obuwnicze	516	457	88%	2	1
27.	Usługi stolarskie, szklarskie	886	816	92%	5	2
28.	Usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy)	429	390	91%	0	nd
29.	Pozostałe usługi	6 803	5 986	88%	8	8
30.	Inne obszary zawodowe	49 794	42 780	86%	25	17

UCZESTNICTWO W STAŻACH I PRZYGOTO- WANIU ZAWODOWYM DOROSŁYCH

9. PODNOSZENIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH OSÓB W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY

W 2018 r., podobnie jak w latach poprzednich, spośród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych najczęściej biorą udział osoby młode do 30 r.ż.⁵

Udziału młodzieży w szkoleniach, w ogólnej liczbie osób zarejestrowanych w tej grupie wiekowej wynosi 6,5%; w stażach – 29% (i jest wyższy o 2,7 punktu procentowego niż był rok wcześniej). W porównaniu z 2017 r. wskaźnik udziału osób do 30 r.ż. w szkoleniach nieznacznie zmalał (o 0,5 punktu procentowego). Z kolei wskaźnik udziału osób niepełnosprawnych jest najmniejszy w okresie ostatnich 5 lat i wynosi 1,9%. Osoby długotrwale bezrobotne, które stanowią ponad połowę ogółu osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy rzadko uczestniczą w proponowanych przez urzędy pracy formach podnoszenia kwalifikacji zawodowych, podobnie jak osoby powyżej 50 r.ż. (udział w szkoleniach – 1,5%).

⁵ Podnoszenie kwalifikacji zawodowych proponowane przez powiatowe urzędy pracy osobom bezrobotnym to np. szkolenia, staże i przygotowanie zawodowe dorosłych.

Tabela 26. Wskaźnik udziału wybranych grup bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w różnych formach podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w latach 2014–2018*

Grupy uczestników	2014**			2015			2016			2017			2018		
	Zarejestrowani	Uczestnicy programu	%	Zarejestrowani	Uczestnicy programu	%	Zarejestrowani	Uczestnicy programu	%	Zarejestrowani	Uczestnicy programu	%	Zarejestrowani	Uczestnicy programu	%
	do 25/30 r.ż.**	336 011	22 258	6,6	498 912	32 909	6,6	405 323	24 086	5,9	318 045	22 519	7,0	263 887	17 220
długotrwale bezrobotni	1 114 952	30 927	2,8	953 744	23 229	2,4	804 159	15 549	1,9	658 977	12 118	1,8	538 382	8 346	1,5
powyżej 50 r.ż.	495 319	12 193	2,5	450 676	7 749	1,7	397 595	6 453	1,6	337 107	5 106	1,5	272 500	4 133	1,5
bez kwalifikacji	597 591	11 501	1,9	510 553	bd	bd	442 159	bd	bd	367 206	bd	bd	311 424	bd	bd
bez doświadczenia zawodowego	469 785	20 103	4,3	384 141	bd	bd	315 460	bd	bd	248 989	bd	bd	206 831	bd	bd
bez wykształcenia średniego	1 089 277	29 088	2,7	902 629	bd	bd	769 119	bd	bd	626 580	bd	bd	523 996	bd	bd
niepełnosprawni	111 247	3 992	3,6	101 555	2 660	2,6	87 730	1 998	2,3	73 946	1 566	2,1	62 849	1 237	1,9
Bezrobotni uczestnicy stażu w wieku do 25/30 r.ż.**	336 011	100 696	29,9	498 912	135 709	27,2	405 323	106 774	26,3	318 045	83 832	26,3	263 887	76 791	29,0
do 25/30 r.ż.**	336 011	130	0,038	498 912	112	0,022	405 323	153	0,038	318 045	115	0,036	263 887	54	0,020
długotrwale bezrobotni	1 114 952	100	0,009	953 744	71	0,007	804 159	66	0,008	658 977	47	0,007	538 382	16	0,003
powyżej 50 r.ż.	495 319	17	0,003	450 676	9	0,002	397 595	11	0,002	337 107	5	0,001	272 500	1	0,0003
bez kwalifikacji	1 089 277	104	0,009	510 553	bd	bd	442 159	bd	bd	367 206	bd	bd	311 424	bd	bd
bez doświadczenia zawodowego	469 785	20 103	4,3	384 141	bd	bd	315 460	bd	bd	248 989	bd	bd	206 831	bd	bd
bez wykształcenia średniego	1 089 277	29 088	2,7	902 629	bd	bd	769 119	bd	bd	626 580	bd	bd	523 996	bd	bd
niepełnosprawni	111 247	4	0,003	101 555	3	0,003	87 730	4	0,004	73 946	2	0,002	62 849	1	0,001

* Na podstawie sprawozdań statystycznych MRPPS-01 O rynku pracy, Załącznik nr 6.

** Dane z 2014 r. dotyczą osób do 25 r.ż. Do kategorii osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy należą od 27 maja 2014 r. bezrobotni do 30 r.ż.; bezrobotni długotrwale; bezrobotni powyżej 50 r.ż.; bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej; bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 r.ż. lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r.ż. bezrobotni niepełnosprawni; od 1 lipca 2017 r. – opiekunowie osoby niepełnosprawnej poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu lub niewykonyjący innej pracy zarobkowej i niepełnoetatowy świadczeni.

**PODNIOSZENIE
KWALIFIKACJI
ZAWODOWYCH
OSÓB
W SZCZEGÓLNEJ
SYTUACJI
NA RYNKU
PRACY**

10. UCZESTNICTWO W STUDIACH PODYPLOMO- WYCH, EGZAMINACH, WYKORZYSTA- NIE POŻYCZEK SZKOLENIO- WYCH

Przewidziane w ustawie o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* takie formy wsparcia podnoszenia kwalifikacji/kompetencji, jak finansowanie studiów podyplomowych, egzaminów, pożyczek szkoleniowych i stypendiów na kontynuowanie nauki są w praktyce urzędów pracy stosowane bardzo rzadko.

W 2018 r. spośród ww. form najwięcej osób skorzystało ze sfinansowania **studiów podyplomowych** dofinansowanych z Funduszu Pracy. Rozpoczęło tę formę kształcenia 1 036 osób; oznacza to spadek o 741 osób, tj. o 41,6% w stosunku do 2017 r.

Ukończyło studia podyplomowe 1 165 osób (o 74 osoby, tj. o 5,9% mniej niż rok wcześniej). W większości z tej formy wsparcia korzystały kobiety (ok 85%).

Liczba osób, którym sfinansowano **koszty egzaminów lub uzyskania licencji, certyfikatów zawodowych** zasadniczo zmalała w porównaniu do roku 2017 r., w porównaniu do danych z 2014 r. zmalała ok. 5-krotnie.

Liczba osób, które otrzymały **stypendium na kontynuowanie nauki**, w porównaniu z 2017 r. nieznacznie wzrosła. Większość stypendystów stanowiły osoby podejmujące naukę w szkole ponadgimnazjalnej. Prawie 65% stanowiły kobiety.

Tabela 27. Finansowanie kosztów egzaminów, pożyczki szkoleniowe, stypendia na kontynuowanie nauki, w latach 2014–2018

Lp.	Wsparcie podnoszenia kwalifikacji	Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia				
		2014	2015	2016	2017	2018
1.	Osoby, którym sfinansowano koszty egzaminów lub uzyskania licencji certyfikatów zawodowych	1 773	814	762	918	350
2.	Osoby, które ukończyły szkolenie sfinansowane z pożyczki szkoleniowej	19	7	3	2	3
3.	Osoby, które rozpoczęły studia podyplomowe dofinansowane z Funduszu Pracy	1 135	1 827	1 640	1 777	1 036
4.	Osoby, które ukończyły studia podyplomowe dofinansowane z Funduszu Pracy	941	1 180	1 666	1 239	1 165
5.	Bezrobotni, którzy otrzymali stypendium na kontynuowanie nauki	267	265	214	65	75

*
* *

W 2018 r. ogółem 21,6 tys. pracodawców (podmiotów) złożyło wniosek o przyznanie środków z KFS, a otrzymało je 14,4 tys., tj. ok. 67% wnioskujących (w 2017 r. – 68% podmiotów wnioskujących uzyskało wsparcie). W porównaniu z rokiem poprzednim, w 2018 r. wsparcie finansowe uzyskało o 4,3 tys. podmiotów mniej, prawdopodobnie z powodu niższej dostępności środków.

O wsparcie z KFS najczęściej wnioskowały mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające 1–9 osób (12 759 wniosków) i one najliczniej z tych środków skorzystały (8 194 podmiotów) – takie przedsiębiorstwa, zgodnie z zasadą KFS otrzymują wsparcie finansowe kształcenia ustawicznego pracodawcy i jego pracowników w kwocie 100% kosztów tego kształcenia.

Im większe przedsiębiorstwo, tym mniej licznie składane były wnioski i pozytywnie rozpatrywane. W porównaniu z rokiem 2017 wzrósł udział mikrofirm (1–9 osób) korzystających z KFS (o ok. 8 punktów procentowych). Wzrost udziału mikrofirm korzystających z KFS nastąpił kosztem pozostałych firm, tj.: zatrudniających 10–49 osób i firm dużych – 50–249 osób (w porównaniu z rokiem 2017 odpowiednio – o 4 i 3 pkt procentowe mniej) i firm bardzo dużych – powyżej 250 osób (ok. 1 pkt procentowy mniej niż w 2017 r.).

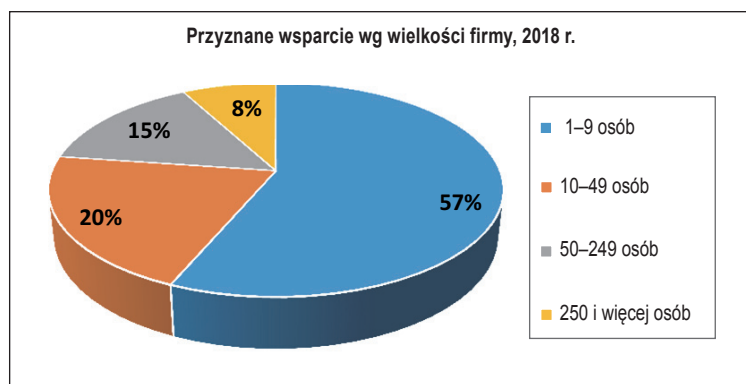

Tabela 28. Przyznane wsparcie środkami KFS wg wielkości firmy, porównanie 2017 r. i 2018 r. (w %)

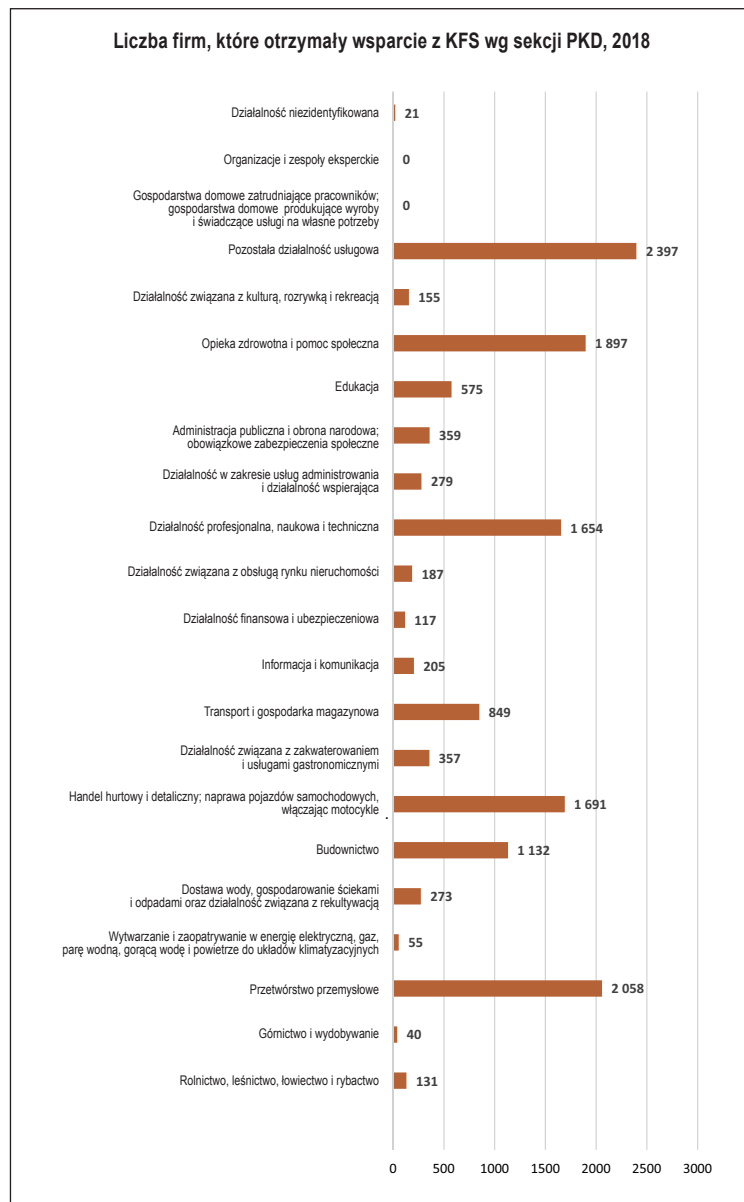
Lp.	Wielkość firmy	2017 r.	2018 r.
1.	1–9 osób	49	57
2.	10–49 osób	24	20
3.	50–249 osób	18	15
4.	Powyżej 250 osób	9	8

Najczęściej otrzymali środki z KFS pracodawcy (podmioty) branż: przetwórstwo przemysłowe (14%), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (ok. 13%), handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (12%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (11%), budownictwo (7,8%).

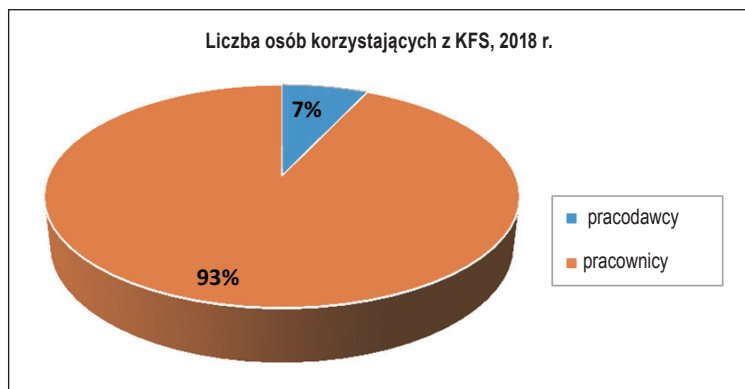
11. WYKORZYSTANIE KRAJOWEGO FUNDUSZU SZKOLENIOWEGO – (KFS)

WYKORZYSTANIE KRAJOWEGO FUNDUSZU SZKOLENIOWEGO – (KFS)

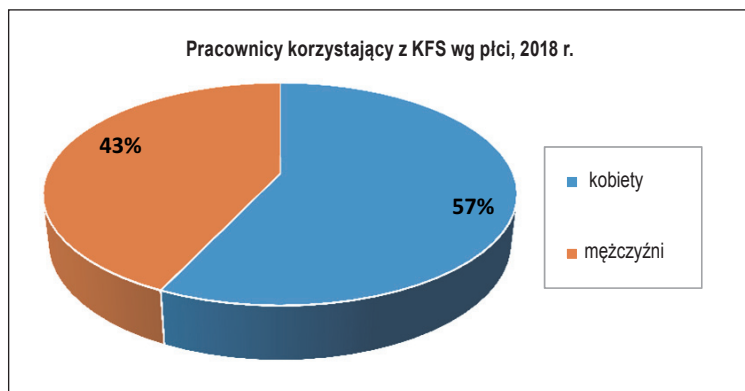
Na ten wynik wpływ miały także priorytety wydatkowania środków KFS, wśród których w roku 2018 było wsparcie zawodowego kształcenia ustawicznego w związku z zastosowaniem w firmach nowych technologii i narzędzi pracy.

Ze wsparcia KFS skorzystało ponad 60 289 osób, wśród których zdecydowanie dominowali pracownicy – stanowili oni 93% beneficjentów (o 2,5 punkty procentowe mniej niż rok wcześniej).

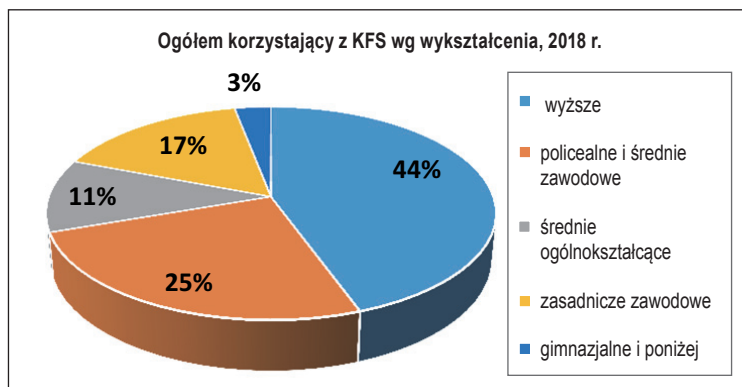
Nieco więcej kobiet niż mężczyzn skorzystało ze szkoleń finansowanych z KFS (podobnie, jak rok wcześniej).

W 2018 r., tak jak to miało miejsce rok wcześniej, najczęściej skorzystały z dofinansowania kształcenia ustawicznego osoby z wyższym wykształceniem, które stanowiły ok. 44% beneficjentów KFS, a najrzadziej – z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 2 000 osób (ok. 3% beneficjentów). W porównaniu z rokiem 2017 nastąpił nieznaczny spadek beneficjentów z grupy najlepiej wykształconych oraz z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym, kosztem udziału beneficjentów z wykształceniem średnim ogólnokształcącym i zasadniczym zawodowym (po 1 pkt procentowym więcej). Osoby w wykształceniu najniższym oraz zasadniczym zawodowym korzystają z dofinansowania KFS na podobnym poziomie, jak rok wcześniej.

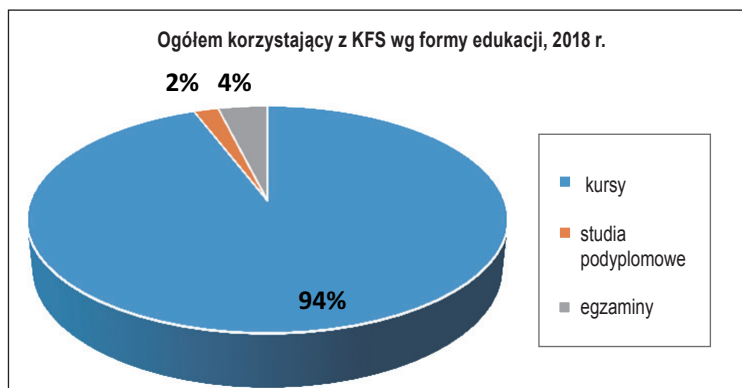
**WYKORZYSTANIE
KRAJOWEGO FUNDUSZU
SZKOLENIOWEGO – (KFS)**

WYKORZYSTANIE KRAJOWEGO FUNDUSZU SZKOLENIOWEGO – (KFS)

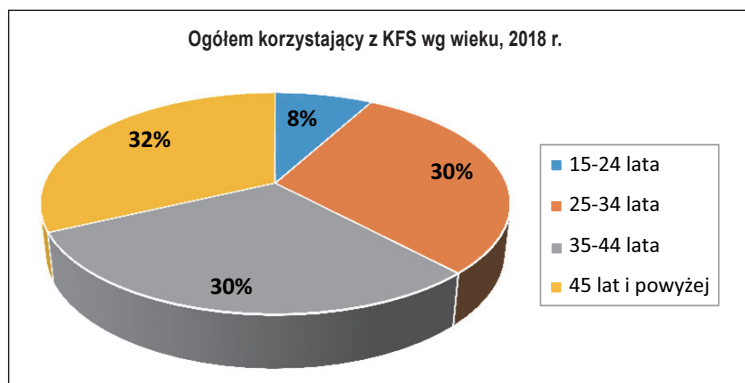

O przyznanie środków na badanie potrzeb szkoleniowych wystąpiły 3 podmioty (w 2017 r. – 2 podmioty).

W 2018 r. zdecydowanie dominowało dofinansowanie szkoleń kursowych (tak jak w 2017 r.) – skorzystało z tej formy kształcenia 94% osób objętych wsparciem (o 1 pkt procentowy mniej niż rok wcześniej). Z dofinansowania studiów podyplomowych skorzystało ok. 2% beneficjentów (podobnie, jak rok wcześniej), zaś z opłacenia egzaminów ponad 4% beneficjentów (o 1 pkt procentowy więcej niż rok wcześniej).

W 2018 r. zbadano, podobnie jak rok wcześniej przedziały wiekowe osób korzystających z działań finansowanych z KFS. Najlicniejszą grupę stanowiły osoby 45 lat i więcej – ok. 32% (o 5 punktów procentowych mniej niż w 2017 r.) oraz w wieku 25–34 i 35–44 lat – po ok. 30% (więcej niż w 2017 r. – odpowiednio o 2 i 1 punkt procentowy). W ramach środków KFS pracodawcy najrzadziej inwestują w osoby młode – ok. 8%.

W 2018 r. wydatkowano ze środków KFS na kształcenie ustawiczne ogółem 102 mln zł (o 74 mln zł mniej niż rok wcześniej). Ze wsparcia skorzystało ponad 60 tys. osób (o 50 tys. mniej, niż rok wcześniej). Oznacza to, że przeciętnie na jednego uczestnika kształcenia ustawicznego wydatkowano ok. 1,7 tys. zł, nieznacznie więcej niż w 2017 r.

Największym zainteresowaniem cieszyły się obszary szkoleń: *opieka zdrowotna* – 11,4 tys. osób, *rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna* – 5,8 tys. osób, *usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy* – 5,6 tys. osób, *technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, mierznictwo, naprawa i konserwacja pojazdów)* – 5,1 tys. osób.

Generalnie, w ciągu 5 lat funkcjonowania KFS można obserwować ogromny wzrost zainteresowania pracodawców środkami na dofinansowanie kształcenia ustawicznego. W 2014 r., kiedy wprowadzono KFS, przez pół roku wsparciem objęto ponad 10 tys. osób (priorytetem były wówczas osoby w wieku 45 i więcej), w 2018 r. – ponad 60 tys. osób.

Ze środków KFS korzystają przede wszystkim pracownicy, którzy średnio stanowią ponad 94% ogółu osób korzystających ze wsparcia.

Tabela 29. Wykorzystanie środków KFS na kształcenie pracowników i pracodawców w latach 2014–2018

Osoby objęte wsparciem KFS	2014*	2015*	2016	2017	2018
Ogółem, w tym:	10 417	77 707	115 579	110 353	60 289
pracownicy	10 045	73 287	110 506	105 353	56 104
pracodawcy	372	4 420	5 073	5 000	4 185

* Pracodawcy i pracownicy w wieku 45+

W porównaniu z 2014 r., w 2018 r. ponad pięć-krotnie wzrosła kwota wsparcia pracodawców środkami KFS.

Tabela 30. Przyznane wsparcie środkami KFS pracodawcom (podmiotom) w latach 2014–2018 (kwota w tys.)

	2014*	2015	2016	2017	2018
Kwota dofinansowania z KFS	20 177,9	154 500,0	182 384,5	176 098,8	102 013,0
Pracodawcy (podmioty), którzy złożyli wnioski o przyznanie środków	1 716	15 247	30 390	27 487	21 673
Pracodawcy (podmioty), którzy otrzymali środki	1 433	12 236	17 926	18 715	14 432

* Zapisy ustawy o *promocji zatrudnienia (...)* wprowadzające KFS weszły w życie 27 maja 2014 r., tak więc dane z 2014 r. obejmują miesiące czerwiec–grudzień.

Analizując dane dotyczące KFS pamiętać należy, że co roku zmieniają się zarówno priorytety wydatkowania środków, jak i wysokość tych środków.

*
* *

12. PODSUMOWANIE

1. Wraz z malejącą liczbą osób bezrobotnych spada także liczba osób kierowanych przez urzędy pracy na szkolenia, staże i inne formy nabywania kompetencji i kwalifikacji zawodowych.
2. Wzrasta liczba skierowań na szkolenia wskazane przez osoby bezrobotne. Skuteczność szkoleń grupowych oraz „indywidualnych” jest podobna.
3. Ponad jedna czwarta uczestników szkoleń nabywała kwalifikacje z obszaru *Usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy)*. Kierowanie osób bezrobotnych na szkolenia z tego obszaru stanowi odpowiedź na potrzeby rynku pracy – branża transportowa wielokrotnie zgłaszała braki kadrowe.
4. Maleje udział w szkoleniach osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy; w 2018 r. najniższy jest, na przestrzeni ostatnich 5 lat udział zarówno osób niepełnosprawnych, jak i długotrwale bezrobotnych (którzy stanowią ponad połowę ogółu zarejestrowanych bezrobotnych), co powinno nadać impuls do zintensyfikowania przez urzędy pracy wsparcia dla tych grup bezrobotnych.
5. Kategoria: *Inne obszary szkoleń* (inne niż wymienione 33 obszary) nadal pozostaje najliczniej reprezentowaną, co utrudnia dokonanie precyzyjnej analizy polityki szkoleniowej urzędów pracy.
6. Staże podejmuje prawie połowa zarejestrowanych osób bezrobotnych do 25 r.ż.
7. Bony stażowe są rzadko stosowaną formą wsparcia, należy jednak pamiętać, że kierowane są one wyłącznie do grupy wiekowej do 30 r.ż.
8. Wskaźniki zatrudnienia osób bezrobotnych do 3 miesięcy po ukończeniu (lub w trakcie trwania) szkolenia oraz stażu na przestrzeni ostatnich 5 lat wzrastały i w 2018 r. wynoszą: dla szkoleń 72%, a dla staży – 86%.
9. KFS zapewniający środki na dofinansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców od lat cieszy się ogromnym zainteresowaniem, zwłaszcza wśród mikroprzedsiębiorstw. Cel, aby szczególnie wspierać kształcenie ustawiczne w takich firmach, ze względu na ich słabszą aktywność na polu uczenia się przez całe życie, został spełniony.
10. Profil pracodawców korzystających z KFS oraz obszary finansowanych szkoleń mają ścisły związek z ustalonymi corocznie priorytetami wydatkowania tego funduszu. W 2018 r. najintensywniej wspierani byli pracodawcy (podmioty) branż: *Przetwórstwo przemysłowe* (14%) oraz *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna* (ok. 13%). W analizowanym roku najwięcej beneficjentów ukończyło szkolenia z obszaru *Opieka zdrowotna* (11,4 tys. osób), co wpisuje się w politykę wspierania tego ważnego społecznie sektora.

*
* * *

